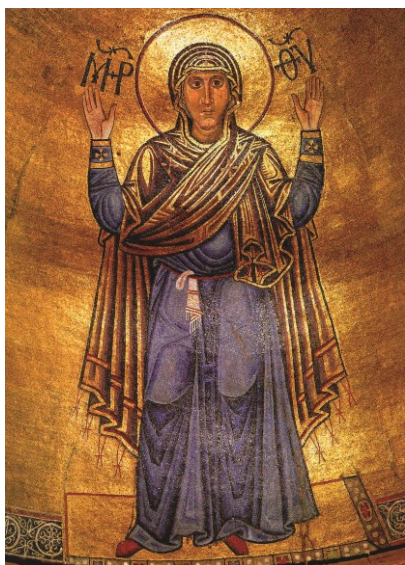

**«Духовне відродження нашого краю: Чудотворні ікони Божої Матері Тернопілля» в рамках проекту - ініціативи «Громада і місто» <http://www.gromada-i-misto.org>
На підтримку "Ініціативи 1-го грудня" <http://1-12.org.ua/>**

Проект «Духовне відродження нашого краю: Чудотворні ікони Божої Матері» Тернопілля направлений на знайомство громади Тернопілля та гостей з надбаннями громади нашого краю. Збільшення присутності Бога, його провідників: Ісуса Христа, Богородиці, Ангелів та Святих в житті кожної людини та дієва співпраця з ними. Саме сердечна молитва окремої людини та громад чинить дива, несе мир, любов, мудрість та щастя, чого так не хватає в нашому житті. В результаті щирої та тривалої молитви, читання Біблії, прийняття Духовних Таїнств, присутність на Богослужіннях, служіння в житті збагачує людину та громаду, проявляє в ній найкращі чесноти. Саме це є запорукою успішного розвитку громади та нашої держави.

Поява чудотворної ікони це самовіддана співпраця громад з духовним світом, в результаті якої проявляються дива, підтримка та благословення Бога та його провідників проявлені через чудотворні ікони. В нашому краї нараховується більше 60 чудотворних ікон, що є найбільшою кількістю в порівнянні з іншими областями України. Більша частина, серед чудотворних ікон, це ікони присвячені Пресвятій Богородиці. Саме Її підтримка та заступництво супроводжує громади нашого краю на протязі багатьох віків. Ще одним визначальним проявом заступництва Богородиці в нашому краї є Її явлення на горі Почаївській та в Підкамені та Її стопа залишена в камені. Такими благословеннями не відзначались інші куточки України.

Божа Матір Оранта

Оранта . Мозаїка " Незламна стіна " , XII в .

Зображення Богоматері , що стоїть з піднятими в молитовному жесті руками , відомі з найдавніших часів. Вони зустрічаються і в мозаїках візантійських церков , і в оздобленні католицьких храмів , і в російській іконопису. Більш того , оранта , як називається даний іконографічний тип , зустрічалася у ранніх християн , про що свідчать розписи в катакомбах стародавнього Риму. Символ вибачення в особі Божої Матері , простягає руки в молитві за весь людський рід , вона до цих пір залишається в числі найбільш поширених сюжетів християнського образотворчого мистецтва.

Оранта , що в перекладі з латинської мови означає « молящаяся » , об'єднує різні типи зображення Богородиці , відомі також як « Панагія » (Пресвята) , « Велика Панагія » або « Знамення » . Поширені на Русі ізводи , такі як « Невипивана чаша » і складні жанрові композиції , включаючи зображення свят Вознесіння і

Покрова , представляють розвиток іконописного типу оранта . Загальне що об'єднує їх всі - це сам принцип зображення Богоматері , яка пишеться анфас , в зростання або по пояс , з руками , піднятими до неба в молитовному жесті .

Сам по собі образ оранти відомий з найдавніших часів і пов'язаний більше з монументальним і декоративним мистецтвом (фрески , мозаїки , скульптура) , ніж з іконописом . Із закінченням епохи іконоборства він отримав широке розповсюдження в оформленні візантійських , а пізніше і російських храмів . Традиційно зображення молиться Божої Матері розташовуються у верхньому регістрі розписів , на вітарних перешкодах і в конхами апсид і досягають деколи значного розміру . Так , висота мозаїчної оранти в Софійському соборі в Києві , датованій XII століттям і шанованої чудотворною, складає трохи менше п'яти з половиною метрів. Цікаво, що , незважаючи на вік , що перевищує вісім століть , мозаїка , названа « Нерушимою стіною» , уникла найменших втрат і збереглася до наших днів у первозданному вигляді.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА чудотворна ікона Божої Матері.

Богородиця Одигітрія. (початок XVIII ст.)

КАТЕДРАЛЬНИЙ СОБОР РІЗДВА ХРЕСТОВОГО

м. Тернопіль, вул. Руська, 22

Перші відомості про Тернопільську чудотворну ікону Пресвятої Богородиці нам подає народний переказ першої половини XVIII ст. Жив тоді у м. Тернополі побожний міщанин Василь Маркевич. Він був заможним ремісником-шевцем. Проживав на східному березі ставу неподалік від надставної церкви Воздвиження Чесного Хреста Господнього. У своєму помешканні він мав ікону Божої Матері, намальовану олійними фарбами, що представляла Пречисту Діву Марію з Дитятком-Ісусом. Голови Дитятка-Ісуса й Пресвятої Богородиці були короновані. Ікона була родинною реліквією, пошанованою з роду в рід не менше як сотню років.

Одного разу, під час Великого Посту 1730 р., Василь Маркевич зауважив, що з очей Пресвятої Богородиці, зображеної на цій іконі, спливають сльози. Спочатку він приписував це по природній причині. Та це повторювалося ще декілька разів. Вістка про те, що в домі авторитетного тернопільського міщанина заплакала ікона Божої Матері миттю рознеслася містом і його околицями. Священник надставної церкви Воздвиження Чесного Хреста, прискіпливо оглянувши ікону при свідках плачу Пресвятої Богородиці, визнав, що тут діє надприродна сила. Василь Маркевич, зваживши на особливість цієї ікони, вирішив передати її у церкву Воздвиження Чесного Хреста.

Про цю неординарну подію одразу ж було повідомлено митрополитові Атанасієві Шептицькому, котрий тут же розпорядився направити відповідну духовну комісію. Вона за всіма канонічними приписами провела розслідування, переслухавши під присягою чимало священників і людей різного стану, які на власні очі бачили сльози на очах Пресвятої Богородиці. Визнавши правдивість сліз з очей Пресвятої Богородиці, зображеної на іконі, комісія передала справу на ухвалу Атанасієві Шептицькому, тоді вже Києво-Галицькому митрополитові. Своєю Грамотою від 9 липня 1730 р. митрополит Атанасій Шептицький визнав, що сльози на очах Пресвятої Богородиці Тернопільської ікони Божої Матері є правдивими сльозами надприродного походження і проголосив її чудотворною. Цією ж Грамотою він поручив Тернопільську ікону Божої Матері два рази на рік велелюдно почитати: на празник Покладення Ризи Пресвятої Богородиці і на празник Покрови Пресвятої Богородиці. Правити Служби Божі з виставлянням Найсвятіших Тайн та процесією.

15 липня 1730 р. у день Покладення Чесної Ризи Пресвятої Богородиці величавим хресним ходом за участю великої кількості духовенства, монахів, вірних різного стану чудотворну ікону Божої Матері з помешкання міщанина Василя Маркевича перенесено до надставної церкви Воздвиження Чесного Хреста, де її встановлено над головним престолом для вселюдного почитання.

Варто зауважити, що сльози на очах Тернопільської ікони Божої Матері, з'являлися не раз і після її перенесення до церкви. Тут вона уславилася численними чудами. Свідченням чого може бути видання нових Грамот митрополитом Левом Шептицьким у 1777 р. і єпископом Григорієм Яхимовичем у 1844 р.

У часи Першої світової війни задля безпеки ікону Божої Матері перенесено до парохіяльної церкви Різдва Христового, де вона знаходиться донині. Сучасну церкву Різдва Христового тернополяни будували у 1602-1608 рр. Так як цю церкву побудували на тодішній околиці Тернополя і вона входила до оборонної системи міста, то її збудували майже як фортецю.

Тернопільська ікона Божої Матері Богородиці Одигітрії убрана у срібні шати. Срібну ризу і срібні позолочені корони на голови Пресвятої Богородиці і Дитятка Ісуса Христа придбав для чудотворної ікони Божої Матері парох о. крилошанин Володимир Громницький у знак вдячності за своє щасливе повернення з російського полону після Першої світової війни.

Саме біля Тернопільської ікони Божої Матері в роки ЗУНР на вірність Україні присягала місцева військова управа і командири військ УПА.

У роки Другої світової війни, на весні 1944 р., коли в Тернополі йшли бої понад місяць і від міста залишилися тільки розвалини, то тільки чудесним способом вціліла церква Різдва Христового, у якій знаходилася чудотворна ікона Тернопільської Божої Матері.

Нині храм перебуває у юрисдикції УАПЦ.

МОЛИТВА ДО ЧУДОТВОРНОГО ОБРАЗУ МАТЕРІ БОЖОЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ

О, світу Заступнице.. Царице Неба і Землі, безустанна наша Молитвеннице, чи є таке місце, де б не проявилась милість Твоя. До Тебе взивали батьки наші і були почуті, на Тебе надію покладали і не були осоромлені. Не відвертайся і від нас, грішних та немічних, що перед святим чудотворним Твоїм образом наболівші серця приклонивши, молитви гарячі возносимо, оспівуючи дивні знамена Твої, в місті Тернополі явлені.

Благаємо, Милосердна Мати, будь і надалі повсякчасною нашою Хоронителькою. Як птаха в негоду, рятуючи пташенят, прикриває їх крилами, так і Ти, Преплага і Пречиста, покрій Покровом святий Своїм місто наше, землю нашу і всіх людей Своїх, рятуючи від бід та скорбот.

О, Мати Найсолодшого Господа нашого Ісуса Христа, прийми щиросердні материнські

моління за дітей добрих і прикрих, жон та мужів, а мужів за жон своїх, а найперше чисті благання дітей за батьків і збереження родинного вогнища та сповни прохання їхні, нехай запанує злагода і любов між ними, бо як не Ти, Всеблагая, то хто ж допоможе, Дай, Всесильна Владичице, ревність, мудрість і мужність пастирям Православним, щоб засіяли ниву сердець наших словами вічної правди, щоб просвітили нас прикладом життяпо вірі. Церкву Свою Святу розшири від розколів і ересей вбережи. Щоб було одне стадо і один пастир. Державу утврди, військо зміцни, щоб безсилим стали потуги недругів, миром їх осіни; правителям премудрість, чесність і совість низпошли; щоб розумілись і пізнали Бога Істинного і його церкву Православну; народ просвіти світлом вчення Христового, щоб серця наші були плотяними, а не кам'яними, і до покаяння та направлення життя приведи, щоб принесли ми гідні плоди віри і добрих діл та заслужено удостоїлись Небесного Царства, де вкупі з усіма Святими прославимо всечесне і величне ім'я.

В Тройці славимо Бога: Отця, Сина і Святого Духа.

Амінь.

Зарваницька чудотворна ікона Божої Матері

Зарваницька чудотворна ікона Божої Матері знаходиться у парафіяльній церкві Святої Трійці (село Зарваниця Теробовлянського району). У 1867 р. відбулася коронація чудотворної святині.

Згадки про ікону відомі з XIII ст. У костелі с. Золотники Підгаєцького повіту є письмовий запис про чудотворну ікону в Зарваниці. Народні перекази оповідають, як татари нападали на Київ і нищили церкви і монастирі. Один чернець чудом врятувався втечею на Поділля. У затишному лісі над р. Стрипою натомлений заснув. У сні йому з'явилася Богородиця з ангелами, що подавала йому край омофору. Монах збудився, а коли оглянувся - знайшов ікону біля джерела. Він вирішив залишитися на цьому місці. Побудував капличку і помістив у ній ікону Божої Матері, а сам жив у печері. До нього почали приходити люди на молитву й оздоровлялись. Одного разу занедужав князь Теробовлянський – Василько. Вислав він послів до пустельника з проханням прийти до нього. Але чернець відповів, щоб князь сам прибув на чудотворне місце. Василько приїхав, помолвився і

отримав зцілення. З вдячності за це він вибудував тут церкву. Відтоді ще більше людей приходили сюди і отримували чудесні оздоровлення зі своїх недуг. Село, що виникло біля цього святого місця, назвали Зарваницею. У часи численних татаро-турецьких набігів на українські землі Зарваниця не раз була знищена, а церква і монастир спалені. Та на пожарище знову і знову поверталися люди і відбудовували село. Ченці заново будували церкву і монастир. Незважаючи на лихоліття, Зарваницька ікона Матері Божої дивом збереглася, причому навіть неушкодженою.

Чудеса і Зарваниця — це нероздільні поняття. В історії Зарваниці є тисячі свідчень про чудесні зцілення хворих та інші чуда. За переказами, ікона не раз зупиняла ворожі напади, а вода з джерела зцілювала калік і хворих. Збереглись свідчення, що у 1730 році митрополит Афанасій Шептицький визнав сльози на іконі справжніми і проголосив своїм декретом ікону чудотворною.

Ось декілька з багатьох загальновідомих історій, які передаються віруючими з уст в уста.

Коли в 1772—1773 роках морова зараза загрожувала мешканцям міста Бережан, то люди звернулися до заступництва Пречистої Диви Марії і до розп'ятого Спасителя у чудотворній іконі, до освяченої води із кринички: епідемія відійшла і сотні хворих одужали.

У середині 80-х одна жінка, мешканка області, важко захворіла - відкриті гнійні рани позбавили її можливості ходити. Після тривалого і безрезультативного лікування, зрозумівши що медицина не спроможна їй допомогти, глибоко віруюча жінка вблагала рідних привезти її до зарваницького лісу, а з собою взяла лише дві ковдри, накидку від дощу, вервицю для молитов та торбину з сухарями. Позаяк чудотворне місце було тоді в жорсткій опалі, вдень вона переховувалася в лісовій гушавині, ревно молячись Богородиці, а вночі підповзала до джерела, щоб пити воду і змочувати бинти на ранах. Рівно через тиждень ноги хворої повністю загоїлись.

Є у Зарваниці і вже справді матеріальні свідчення чудесних зцілень. Це — числені воти, тобто дарунки, що їх прочани залишають біля чудотворної ікони Матері Божої Зарваницької на знак вдячності. У давнину такі речі спеціально виготовляли з дорогоцінних металів у формі серця, ока, руки чи й цілої людської фігурки. Зараз люди приносять просто ювелірні прикраси. Тож нині у скляній вітрині біля ікони можна побачити золоті чи срібні ланцюжки, персні, сережки тощо, і до кожної речі причеплена картка з написом, від кого і з якої нагоди здійснено дар.

23 червня і 1867 р. Апостольська Столиця за понтифікату Святійшого Отця Пія IX, Папи Римського, видала Декрет відповідно до якого Чудотворну ікону Зарваницької Божої Матері було короновано. Власне, коронацію Чудотворної ікони Зарваницької Божої Матері, що величаво

відбулася 28 серпня 1867 р. - в день свята Успіння Пресвятої Богородиці, здійснив з окремого дозволу і Благословення Апостольської Столиці митрополит Галицький Спиридон Литвинович.

Коли в краю наступило атеїстичне лихоліття радянського комуністичного режиму, то відпусти до Зарваниці було заборонено. Церкву було перетворено на склад а каплицю висаджено в повітря. На щастя чудотворну Зарваницьку ікону Матері Божої віруючі зберегли. Щоб не допустити зневаги над іконою, місцеві жителі - Павло Деркач і Юлія Монастирська тривалий час переховували її в себе вдома. І лише у 1988 р. передали її до церкви Пресвятої Тройці.

З благословення архиєрея Михаїла Сабриги, організаційного старання отця-митрата Василя Семенюка (тепер єпископ Тернопільсько-Зборівської єпархії) при активній участі отців, семінаристів і парафіян було відбудовано капличку біля джерела, відбудовано церкву Пресвятої Тройці, споруджено каплицю, Хресну дорогу, Собор Зарваницької Матері Божої з дзвіницею, зведено реколекційний будинок.

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ правоСЛАВЛЕНОЇ У ЗАРВАНИЦЬКІЙ ЧУДОТВОРНІЙ ІКОНІ

(Укладена митрополитом Атанасієм Шептицьким)

До місця уподобання Божого й Твого прийшов (ла) я відвідати Тебе, Мати милосердя, щоби уздріти велич благодаті, Тобі даної Богом, неосяжну Твою славу й невимовне милосердя, в якому я, недостойной (на), бажаю Тебе почитати.

Ти достойна найбільшої чести, ты наповнена Божими ласками, Ти, Царице неба і землі! Оце недужі через Твоє посередництво дістають здоров'я, пригноблені горем удаються до Тебе й зазнають полегші; всі, що Тебе в молитвах почитають і Твого Покрова шукають, осягають у Тебе ласки. За приміром тих і я, недостойний (на) та розкаяний (на), удаюся до Тебе, Пречиста, в надіїна Твоє милосердя й Твою благодать. Подай мені, як і іншим грішникам, на цьому місці Твого вдоволення поміч і заступися за мене, недостойного (у), перед Твоім Єдинородним Сином, Господом моїм ісусом Христом, щоби справедливий свій гнів за мої прогрішення перемінив у милосердя і відпущення. Не дай мені загинути у моїх гріхах, а Ти, яко джерело ласки, падай багатство цієї ж ласки мені, прохаю чому: дай грішному, котрий Тя молить, в імені Сина Твого Єфимородного, щоби я, удостоївшись Твоєї любови, міг з Тобою Його славити на вічні віки. Амінь.

Почаївська чудотворна ікона Божої Матері

Почаївська чудотворна ікона Божої Матері знаходиться в Успенському соборі Свято-Успенської Почаївської лаври у Почасві Кременецького району.

Дата заснування обителі на цій святій горі своїм корінням сягає в глибину століть. У 1240 році хан Батий захопив Київ. Монголо-татарське ярмо пригноблює Православну Русь, руйнуючи все святе. Києво-Печерські ченці йдуть на Волинь у пошуках притулку й знаходять його на скелястій, покритій густим лісом горі, де й оселяються. Сюди приносять вони суворий аскетичний дух преподобних Антонія і Феодосія Києво-Печерських, а місце своєї самоти називають на згадку про річку Почайну - притоку Дніпра, на березі якого стояв колись їх монастир.

Тоді ж ченці сподобилися благословення Матері Божої. Вона з'явилася їм на скелі подібно неопалимої купині з короною на голові й скіпетром в руці, залишивши на камені слід своєї правої стопи, з якого почала виділятися цілюща вода. Явище це було благословенням і знаком заступництва Богоматері для

населяників нещодавно заснованої ними обителі. Чутки про них і про чудове явище Божої Матері збирали сюди все більше й більше християн для молитви. Місцевість, де стояв монастир, колись звалася Пocha Діва, тобто місце «де почала Діва являти свої чудеса». А з плином часу ця назва злилася в одну - Почаїв.

Походження образу не з'ясоване. Ікона написана давнім візантійським письмом, відтак могла бути створена або у Візантії, або в Болгарії. Чудотворна ікона Почаївської Пресвятої Богородиці належить до найбільш відомих Богородичних ікон України.

В 1597 році монастирю її подарувала заможна вдова луцького земського судді Анна Гойська, що володіла Почасвом у другій половині XVI століття. Вважається, що в 1559 році цю ікону Анні подарував грецький митрополит Неофіт (згодом — константинопольський патріарх) на знак вдячності за сердечний прийом у Почасві. Ікона була родовою реліквією митрополита.

Відтоді образ став святинею дому Гойської. Переказ повідомляє, що благочестива Анна зауважила, що ця ікона випромінює якусь дивну неземну ясність. Вона порадила своєму братові, Пилипу Козинському, сліпому від народження, молитися перед цією іконою Божої Матері та благи Пресвяту Богородицю повернути йому зір. Одного разу під час молитви він прозрів. Після такої події Анна вирішила, що буде недостойним тримати чудотворну ікону у власному домі, тож передала її до монастирської церкви Почаївської чернечої обителі.

14 липня 1597 р. ця ікона урочисто, за участю декількох десятків чернечого і світського духовенства та з єпископом на чолі була перенесена до церкви Успіння Пречистої Діви Марії Почаївського монастиря. Надалі її історія пов'язана із Почаївською чернечею обителлю, яка відома своїми святинями в усьому християнському світі.

З 1661 р. монастирські літописці почали занотовувати дива, що відбулися завдяки заступництву ікони Божої Матері. Вважається, що одне з найславетніших див сталося 23 липня 1675 року, коли ікона захистила людей під час оборони Почаївського монастиря і церкви від нападу турків і

татар. Це був час чергового походу турків на Україну. Війська турецького султана Мухамеда VI, очолені ханом Нуредіном, оточили місто Почаїв і монастир. Облога тривала з 20 до 23 липня

Гравюра «Чудесное избавление Почаевской обители отъ нашествия турок въ 1675 году, во время Збаражской войны» (кінець XIX ст.-поч. XX ст.), виконана в техніці хромолітографії. Дану техніку кольорового друку з каменю часто застосовували у другій половині XIX ст. для друку листівок, видів святих місць, зображень святих і чудодійних ікон, так званих народних гравюр. Цей твір є унікальною пам'яткою народної гравюри світського характеру, яких майже не збереглося в Україні.

Сюжет зі своєю героїкою викликав інтерес у художників – вперше він був змальований у 1704 році відомим українським гравером Никодимом Зубрицьким (відбиток з його оригінального мідного кліше нині також зберігається у фондах Музею), протягом XVIII ст. він повторювався іншими митцями.

1675 року. Монастир не мав добре укріплених оборонних мурів, а тільки був обведений високим дерев'яним парканом. Не було достатньо і оборонців. Тому довготривала оборона монастиря була, як свідчать історичні джерела, майже неможлива. Але ніхто з оборонців не втрачав надії на чудесну поміч Пресвятої Богородиці. Усі вони у своїх щиросердечних молитвах благапи у Божої Матері порятунку від бусурман. Раненько, 23 червня 1675 р., турки розпочали рішучий наступ на монастирські укріплення. У найкритичніший момент для оборонців монастиря, монахи під час відправи Служби Божої перед іконою Пресвятої Богородиці, заспівали кондак «Возбранній Воеводі». Вслід за ними і всі оборонці монастиря підхопили цю пісню. І тоді несподівано сталося дивне чудо. Як зазначено в переказі : небеса розтворилися, і над монастирською церквою Пресвятої Трійці явилася в повітрі сама Пресвята Богородиця в надзвичайному сяйві, і розпростерла білосяючий омофор над чернецою обителлю. Біля Матері Божої праворуч, стояв преподобний Йов Почаївський і молився. І оборонці, і турки бачили Пресвяту Богородицю. Але, незважаючи на появу Божої Матері, турки ще сильніше стали стріляти з луків у бік монастиря. Та стріли верталися до них, ранили їх і вбивали. Тоді турки й татари зчинили крик: «І Чудо, чудо» У лавах турецького війська виникла паніка. Ворог кинувся тікати від монастирських стін.

У 1664 році юний син поміщика Івана Жабокрицького Симеон, омивши водою очі від Стопи Богоматері, зцілювався від величезного більма на оці. Однак невдовзі він тяжко захворів і помер. Батьки, оплакавши його, вже приготували тіло до поховання, тим часом бабуся небіжчика, пані Свіщевська, зі сльозами благала Пресвяту Богородицю на горі Почаївській: «Сього внука мого присвячую Тобі, — молилася вона, — тільки яви на ньому благодать Свою, зглянься на сльози батьків, зроби його живим і здоровим». Після цього померлий, який пролежав від ночі до полудня, раптом простягнув руки та попросив пити їсти, а незабаром устав зі свого смертного ложа.

1674 році один монах, який перебував у турецькому полоні та гаряче молився Пресвятій Діві Почаївській, у день Успіння був чудесним чином перенесений до Почаєва, де донині зберігаються його кайдани.

1704 року якийсь юнак, що прийшов до Почаєва на свято Успіння, під тиском натовпу впав у колодязь, але, від серця увіззавши до Почаївської Божої Матері, в останню мить учепився за невідомо ким простягнуту йому мотузку.

На Успіння 1710 подружжя з Жовкви принесло в Почаїв своє хворе дитинча, сподіваючись на його зцілення. Але тут дитина померла. Тоді деякі прочани порадили віднести померлого до церкви і покласти перед чудотворною іконою Божої Матері. «Це ж було, — як каже запис того часу, — щоб більшою славою Пресвята Діва Богородиця вшанована була, ніж від звичайного одужання дитини». І от батьки несуть мертве дитя у храм, починають зі сльозами молитися перед святою іконою і раптом бачать: дитина начебто прокидається, плаче і кличе: «Мамо!..» — І ось уже встає, немовби скинувши із себе смерть і хворобу.

1742 року чоловік на прізвище В'єнковецький, впавши взимку з коня, розбив об пень собі голову. Стікаючи кров'ю, він звернувся до Божої Матері, «чудодійствующою на горі Почаївській», і за молитвою перед ним з'явився невідомий чернець, підняв його, посадив на коня і раптом зник; після цього вершник успішно вернувся додому і незабаром оговтався від поранення.

У монастирській хроніці 1721 - 1831 рр. записано більше півтисячі чуд, які сталися завдяки молитвам до Пресвятої Богородиці перед цією чудотворною іконою.

Молитва до Пресвятої Богородиці на честь Її Почаївської чудотворної ікони

До Тебе, о Богомати, молитовно звертаємося ми, грішні, згадуючи Твої чудеса, явлені у святій Почаївській лаврі, і за свої уболіваючі гріхи. Знаємо, Владичице, знаємо, що не подобає нам, грішним, чого-небудь просити, тільки того, щоб Праведний Суддя беззаконня наші простив. Усе бо, що ми в житті перетерпіли, скорботи, і недолю, і хвороби, як плоди наших беззаконь, вирости нам; Бог попустив це для нашого виправлення. Тому все це істиною і судом Своїм навів Господь на грішних рабів Своїх, що в печалях своїх до заступництва Твого, Пречиста, вдаються і з розчуленим серцем до Тебе взивають так: гріхів і беззаконь наших, Блага, не пом'яни, але піднеси пречисті руки Твої до Сина Твого і Бога, щоб Він простив нам вчинене нами, щоб за незчисленні наші невиконання обіцяння лиця Свого від рабів Своїх не відвернув і щоб благодаті Твоєї, яка допомагає нам у спасінні, від душ наших не відняв. Так, Владичице, будь спасінню нашому заступницею і слабкодухістю нашою не погордуй, зглянься на стогони наші, що в бідах і скорботах наших перед чудотворним Твоїм образом возносимо. Просвіти зворушливими помислами розум наш, віру нашу укріпи, надію утверди, дар найсолодшої любові сподоби прийняти.

Цими ж, Пречиста, даруваннями, а не хворобами і скорботами, життя наше до спасіння приводиться, але від зневіри і відчаю душі наші охорони, позбав нас, слабких, від бід, що надходять на нас, і недолі, і наклепів людських, і нестерпних хвороб. Даруй мир і благоденство Україні нашій заступництвом Твоїм, Владичице, утверди православну віру в країні нашій і в усьому світі. Церкву апостольську і соборну на приниження не віддай, устами святих отців навіки непохитними збережи і всіх, хто до Тебе вдається, від рову згубного спаси. Ще ж і ересю

звablених братів наших або тих, що спасительну віру у гріховних пристрастях згубили, знову до істинної віри і покаяння наверни, щоб, разом з нами Твоєму чудотворному образу поклоняючись, Твоє заступництво сповідували.

Сподоби ж нас, Пречиста Владичице Богородице, ще в цьому житті перемогу істини Твоїм заступництвом побачити, сподоби нас благодатну радість раніше нашої кончини сприйняти, як у давнині насельників почаївських Твоїм явленням переможцями і просвітителями агарян показала Ти, щоб усі ми, вдячним серцем разом з ангелами, і пророками, і апостолами, і з усіма святими Твоє милосердя прославляючи, віддавали славу, честь і поклоніння в Тройці славимому Богу, Отцю, і Сину, і Святому Духу, навіки віків. Амінь.

Ікона Матері Божої Теробовлянської.

Теробовлянська чудотворна ікона Божої Матері – одна із найстаріших “плакучих” ікон України.

Щодо походження ікони Пресвятої Богородиці, то можна ствердно сказати одне : вона із давніх часів належала родині Римбалів, яка з покоління в покоління успадковувала священничий сан в Теробовлі. Перші історичні повідомлення саме про цю ікону Божої Матері свідчать, що вона спочатку знаходилася у світській церкві, парохом якої був Григорій Римбала. Надалі ікона Пресвятої Богородиці знаходилася в монастирській Святопреображенській церкві ЧСВВ.

Перша письмова згадка про Теробовлянський василіанський монастир датується 1650 р. Монастир був не в самій Теробовлі, а на пагорбі біля с. Підгіряни (Підгора), що за два км. від міста. Ймовірно, що тут чернече життя вирувало ще в княжі часи. У свій час в монастирі була велика бібліотека. Монастир був також осередком василіанських філософічно - богословських студій. Проіснував він до 1783 р.

У теробовлянській судовій книзі під 1663 р. записано, що вперше “...Образ Пречистої Диви плакав у четверговий день перед українським Великоднем”...Знову, вдруге ця ікона Пречистої Диви Марії”... ревно плакала змінившись”, у Великодну Суботу. Оповідь про плач Теробовлянської ікони Пресвятої Богородиці подає в своєму творі “Небо новое” Іонікій Галятівський.

Надалі історичні джерела засвідчують, що лише завдяки чуду, яке діялося за посередництвом молитви до Теробовлянської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці жителі краю оборонили теробовлянський замок від турків і татар. Ось деякі з них.

У 1673 році, турки напали на Теробовлю, що була на той час дуже слабким оборонним місцем. Вона мала лише один замок, оточений муром. Неповдалік нього стояв монастир отців Василіян, у церкві якої здавна перебувала чудотворна ікона Божої Матері.

Дізнавшись про наближення турків, жителі Теробовлі поспішили до замку. Разом з ними в замок сховались і ченці монастиря, взявши з собою монастирські цінності і ікону в тому числі. Закрившись, теробовлянці мали слабку надію на те, що зможуть встояти проти татар. Проте усі широко молилися і благали про допомогу у Богородиці.

14 днів облягали турки Теробовлю, проте навіть вибиваючись із останніх сил вони не могли взяти місто. Тоді турки, не спроможні нічого вдіяти, вирішили висадити замок у повітря. Готуючись до страшної смерті теробовлянці зібралися біля чудотворної ікони і благали про допомогу. І невдовзі сталося чудо. Усі міни, які турки підклали під замок, вибухали не руйнуючи мурів замку, а вдаряли в сторону турків. Самі турки бачили, (пізніше це оповідали два молдовські воїни, що повернулися з походу), як по мурах ходила Діва Марія в світлій ризи і відвертала кулі від нього.

З того часу Теробовлянська ікона привернула тисячі паломників і прочан. Із 1673 р. ця чудотворна ікона Божої Матері знаходилася у теробовлянській міській церкві Св. Миколая. Цього ж року, відповідно з поданням Духовної комісії єпископської консисторії, рішення якої базувалося на зізнаннях очевидців чудотворних дійств, стверджених під присягою,

єпископ Йосиф Шумлянський проголосив Теробовлянську ікону Пресвятої Богородиці чудотворною.

У 1674 р., зважаючи на близькість Теробовлі до Кам'янця-Подільського, звідкіля турки здійснювали свої численні грабівницькі напади на галицькі землі, за рішенням єпископа Йосифа Шумлянського Теробовлянську чудотворну ікону Пресвятої Богородиці торжественно перенесли до Львівського Архикатедрального собору Св. Юра. З часом для ікони побудували окрему каплицю Покрови Пресвятої Богородиці, де її примістили на гарно облаштованому престолі. На сьогодні Теробовлянська ікона Пресвятої Богородиці знаходиться у Архикатедральному соборі Св. Юра. На ній – срібна позолочена карбована шата справлена ігуменом о. Діонісієм Олександровичем у 1718 р.

У 1704 р., коли шведи обступили Львів і взяли його в облогу. Пречиста Діва, до якої молилися львівські міщани перед Теробовлянською іконою, врятувала місто від розорення шведськими військами. Більше того, міський хроніст писав, що "...Мати Божа в тій іконі розплакалася, і своїми сльозами спонукала шведського генерала Штембока зректися величезної контрибуції з львів'ян, надалі її не домагатися і залишити місто в спокою".

До слова, у 2000 – 2001 рр. Теробовлянську чудотворну ікону Пресвятої Богородиці було реставровано. Реставраційні роботи виконали Ярослав Мовчан та його син Данило.

Буцнівська чудотворна ікона Божої Матері

БУЦНІВСЬКА чудотворна ікона
Пресвятої Богородиці. Богородиця Одигітрія.
ХРАМ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІЇ
Відпусти: Великий відпуст на св. апостолів Петра й Павла; день
св. Івана Хрестителя
с.Буцнів, Тернопільський район
належить до "плакучих" ікон України.

Першопчатки історії Буцнівської чудотворної ікони Божої Матері, яка сьогодні знаходиться в парохіяльній церкві с. Буцнів, пов'язані із василіянським монастирем, що існував тут в першій половині XVIII ст. Протягом півстоліття чернечу обитель Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії утримували отці Василіяни.

У 1729 р. Матвій Цивинський подарував Отцям Василіянам ікону Божої Матері, намальовану на полотні. Вона була досконалою копією Белзько Ченстоховської Богоматері.

Дуже скоро Буцнівська ікона Пресвятої Богородиці вже славилася великими чудами. Першим із них було те, що Божа Мати на цьому Образі плакала правдивими, ревними сльозами на очах багатьох людей різного стану, присутніх на той час у монастирській церкві. Слава про ці та інші чудотворні дієства Буцнівської ікони Божої Матері полинула далеко за межі краю.

Дізнавшись про численні чуда Буцнівської ікони Пресвятої Богородиці у цій василіянській обителі, митрополит Києво - Галицький Атанасій Шептицький висилає спеціальні Духовні Комісії, які мали зібрати про них незаперечні свідоцтва. На основі повідомлень цих комісій митрополит Атанасій Шептицький особливою Грамотою від 25 січня 1737 р. проголосив Буцнівську ікону Божої Матері чудотворною.

До Буцніва стали прибувати люди з околиць та з далеких сторін краю. Старенька дерев'яна монастирська церква уже не могла вмістити численних прочан, що приходили до Буцнівської ікони Пресвятої Богородиці, щоб в молитвах з вірою і надією благодати в Божої Матері помочі і заступництва. Великі відпусти відбувалися в день св. Івана Хрестителя, св. апостолів Петра й Павла, а також в храмовий празник - день Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії.

У 1744 р. коштом і старанням буцнівського старости Андрія Шумлянського в монастирі побудовано нову муровану церкву на честь Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії.

У цьому ж році ікону урочисто перенесли на головний престол новозбудованого Божого храму. За свідченнями очевидців саме завдяки заступництву Буцнівської Ікони Пресвятої Богородиці війська християнських держав - Австрії, Польщі, Росії одержали перемогу над турками під м. Хотин у 1739 р. під час чергової війни проти Туреччини.

Коли Отці Василіяни у 1751 р. відходили із Буцнева до Крехівського монастиря, то вони свою монастирську церкву разом з чудотворною іконою Пресвятої Богородиці передали місцевій парохіяльній громаді.

Ікону реставровано у 2005 р.

МОЛИТВА ДО БОГОРОДИЦІ ПРОСЛАВЛЕНІЙ У БУЦНІВСЬКІЙ ЧУДОТВОРНІЙ ІКОНІ

Рятуй нас, рятуй нас,
О, люба Ненько!
Кликати будем все –

Ввечір та раненько.
Буцнівська чудотворна Божа Мати,
Нам допомагай,
У житті і при смерті
Нас не опускай.
Благослови нас,
Буцнівська Чудотворна Божа Мати,
Щоб жити безгрішно
І добре вмирати.
Матінко Божа Буцнівська,
Поклін наш прийми,
Під могутній покров
Усіх нас візьми.

Решнівська чудотворна ікона Божої Матері «Радість сумуючих»

ХРАМ ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
Відпуст на ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
с.Решнівка, Зборівський район
Решнівка – «малий Почаїв»

РЕШНІВСЬКА чудотворна ікона Пресвятої Богородиці

До шанованих серед волинян відпустових місць південної Волині належить село Решнівка, названа в народі „малим Почаєвом». Розташоване село на південь від Крем'янца, а прославила його чудотворна ікона Божої Матері Решнівецької, яка й дотепер знаходиться в місцевому храмі. Через село протікає невеличка, але бурхлива річечка Самець, яка бере свій початок поруч нього і з трьох сторін обтікає гору, на якій височить храм Преображення Господнього, ніби створює святині природний захист. Зі східної сторони гори виразно видно її кам'янисту структуру та вхід до печери-церкви, в якій відбувались в давнину Богослужіння, нині повністю занехаяну. В середині XV ст. село належало

до князів Збараських, пізніше Вишневецьких, а в середині XVII ст. його власницею стала українська шляхтянка, вдова Марія Савич.

Перекази подають нам таку його історію. Власниця села — православна шляхтянка Марія Савич приймала в своїй хаті подорожнього ченця, який на гостинність і благочестя благословив її святим образом. Вона відчула благодать Божу від ікони, що знаходилась в її хаті, і вирішила, що місце для образу — в святині, а тому надумала збудувати дерев'яну церкву. Під час посвячення церкви 1650 року біля святого образу дістала зцілення від хвороб одна селянка.

По трьох роках в околицях з'явилась страшна пошесть, яка щоденно забирала багато людей. Вони зійшли на гору Решнівецьку, де зі сльозами на очах просили у Пресвятої Диви перед її чудотворним образом порятунку і захисту. На другий день було зауважено, що пошесть минає. З

того часу і ведеться перелік аж 380 випадків чудесної допомоги вірним через чудотворний образ Божої Матері.

Сучасний храм в ім'я Преображення Господнього побудовано на горі 1759 року на кошти польського королевича Якова-Людвика, як дерев'яний і лише в 1887-1888 роках його було капітально перебудовано.

Старі люди розповідають, що місце, де тепер перебуває храм, ікона обрала сама. Дерев'яна церква, побудована Марією Савич, містилася недалеко від кам'яної гори, на якій росли молоді липи. Якось ікона Божої Матері зникла з церкви. І знайшли її саме серед цих лип. Коли образ перенесли до церкви, він знову дивовижним чином опинився на горі. Ось тоді люди й вирішили, що ікона бажає жити в оточенні лип на кам'яному схилі.

Храм Преображення Господнього — твір суто волинської архітектурної школи, розмальований в іконописному мистецькому волинському стилі, має багату внутрішню окрасу трьох іконостасів мистецького різьблення і позолоти, багато давніх ікон, інших церковних речей. Гарний опис храму залишив нам його настоятель, відомий дослідник волинської старовини другої половини XIX ст. о. Стефан Барановський.

Чудотворний образ Божої Матері має карбовану срібно-визолочену ризу зі словами: „Радуйся, всіх засмучених Радосте, 1651 рік» — це, власне, є найдавніший писаний документ до чудотворного образу.

Біля образу Божої Матері у 80-их роках XIX ст. було 122 металічні привіски, на яких зображені різні тілесні органи. Збереглося два зображення: рука і нога зі зазначеними датами зцілення — 1684 і 1687 рік. В храмі є ряд давніх Євангелій, інших Богослужбових книг. Всі чудесні зцілення були записані впродовж віків до книги, яка переховувалась в церкві, як писав о. П. Либов в 1935 році.

Велику наругу пережив „малий Почаїв» в добу московсько-більшовицького режиму. Вчителька Решнівецької школи Ніна Зеленко розповідає: „Пам'ятаю, як і на початку 70-их років відбувались багаточисельні прощі до чудотворного образу. Приходили з навколишніх і далеких сіл ще звечора, цілу ніч молились в храмі, чекали ранішньої урочистої служби Божої. По службі Божій відбувались величаві хресні ходи навколо церкви. Але комуністична влада розпочала шалений наступ на святиню, робила спроби зачинити церкву, зняти з реєстрації, а пізніше — звандалізувати. Як могли, боронили святиню її тодішній настоятель о. Ісидор Черватюк, староста храму Дмитро Бабовал. Завдяки їм святиня збереглась...».

Руйнівна хвиля атеїстичної системи пронеслася над душами волинян і не одну з них викинула на смітник бездуховності і безвір'я. Але чудотворний образ Божої Матері Решнівецької чекає на тих, хто прийде до нього з щирою молитвою і покаанням.

Храм відчинено, і прочани моляться перед чудотворним образом. Настоятель храму о. Василь Хомицький забирає нас до святині і показує три вівтарі, іконостаси, давні — з XVII ст. — Євангелії, хрести, чаші, плащаниці. Оглядаємо ікони, чималий архів, бібліотеку, не винищені комуністами в радянські часи.

Особливу цінність становить давня, з XVII ст., мідна чаша для водосвяття, яку дотепер використовують для освячення води. За цей час храм по вінця заповнили вірні, прочани зі Збаража, Вишнівця, Крем'янця, Тернополя і Луцька.

Решніва є одним із найбільш шанованих серед волинян відпустових місць південної Волині і названа у народі «малим Почаєвом».

У храмі Преображення Господнього с. Решнівка із 1750 р. знаходиться благодатна ікона Божої Матері - копія Іверської, що іменується «Всіх сумуючих радість».

Поміщено образ над царськими воротами в іконостасі, у дерев'яній, прикрашеній різьбою рамі. Образ візантійської роботи на дошці із золотистим фоном. Чудотворний образ Божої Матері має карбовану срібно-визолочену ризу зі словами: „Радуйся, всіх засмучених Радосте, 1651 рік”- це, власне, є найдавніший писаний документ до чудотворного образу.

Про його походження є такі перекази. У давні часи, в середині XVІІ ст., власницею с. Решнівка стала українська шляхтянка вдова Марія Савич. Одного разу вона, прийняла у своїй хаті ченця, котрий подорожував. Він за гостинність і благочестя

і благословив вдову святою іконою. Уві сні їй Божа Мати вказала на місце побудови храму на скелі на Святій горі над печерою. Вдова відчула благодать Божу від ікони. Натхненна баченим сном, таки побудувала невеликий дерев'яний храм.

Перша чудесна подія від цього чудотворного образу відноситься народним оповіданням до 1650 року. Під час посвячення 1650р. першого храму зціпіла від хвороби одна селянка. Зтого часу на гору Решнівецьку йдуть прочани, щоб помолитись перед чудотворним образом. По 3-х роках після першого чуда, в с. Решнівці і околицях з'явилась страшна морова пошесть, багато людей вмирало щодень. Жах огорнув серця людей, бо захисту нізвідки не бачили. На щастя пригадали собі за недавнє чудо і народ, як переказує оповідання, зійшовсь на гору Решнівецьку, де зі сльозами на очах просив ласки у Пресвятої Богородиці. З великою радістю на другий день зауважено ними було, що пошесть проходить. Ікона врятувала село від епідемії. З того часу і звать ікону "Всіх сумуюч их радість"

З того часу і ведеться запис чудесних зцілень тіла і душі віруючих, які з вірою і надією припадали до стіп Пресвятої Богородиці в Решнівській чудотворній іконі. Таких випадків чудесно-ідопоіюги вірним нараховано 380.

Сучасний храм Преображення Господнього збудовано в 1759 р. коштом польського королевича Якова-Людвіка. Споруджено храм на Святій горі, під ним печера колишньої чернечої обителі. Печерна обитель на Святій горі в Решнівці, без сумніву, заснована була ще в Мефодіївську добу, тобто задовго до прийняття християнства в Русі - Україні. А в 1887-1888 рр. його було капітально перебудовано. Перебудова церкви відбулася оригінальним способом. До дерев'яної частини храму добудовано ще два престоли, і стало їх три: Преображення Господнього, Покрови Пресвятої Богородиці, св. Івана Хрестителя. Храм - це твір суто волинської архітектурної школи, як і сама оздоба його. Всі три іконостаси з багатим мистецьким різьбленням і позолотою, багато давніх волинських ікон...

На початку 70-их рр. ХХ ст. в Решнівці відбувались багаточисельні прощі до чудотворного образу. Приходили з навколишніх і далеких сіл ще звечора, цілу ніч молились в храмі, чекали ранішньої урочистої служби Божої. По службі Божій відбувались величаві хресні ходи навколо церкви. Але комуністична влада розпочала шалений наступ на святиню, робила спроби зачинити церкву, зняти з реєстрації, а пізніше - звандалізувати. Як могли, боронили святиню тодішній настоятель о. Ісидор Черватюкі староста храму Дмитро Бабовал. Завдяки їм святиня збереглась... Руйнівна хвиля атеїстичної системи пронеслася над душами волинян і не одну з них викинула на смітник бездуховності та безвір'я. Але чудотворний образ Божої Матері Решнівецької чекає на тих, хто прийде до нього з щирою молитвою і покаанням.

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ НА ЧЕСТЬ ІКОНИ РЕШНІВСЬКОЇ

Пресвята і Преблагословенна Діво Богородице, перед Твоїм чудотворним образом припадаючи, молимося до Тебе, всещедрої Матері Чоловіколюбного Владика: сподоби нас преблагої милості Твоєї проханнями нашими, що їх ми приносимо Тобі, Мати Божа, нашою молитвою не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ наших, донеси.

Пречиста Владичице, Мати Господа нашого Ісуса Христа, в молитві під цим благодатним Образом Твоїм благаємо, веди нас завжди дорогою Божих Заповідей.

Всемилоствива Владичице до Тебе прибігаємо, як до невідмовної скорої Заступниці нашої: почуй нас, що молимося до Тебе, покрий нас владичним Покровом Твоїм і виблагай у Бога, Сина Твого, щоб пастирі наші ревно піклувались про душі наші, випроси владі - мудрість і силу, суддям

- провду й непідкупність, наставникам - розум і смиренну мудрість, подружжям - любов і згоди дітям - послух, ображеним - терпіння, образникам - страх Божий; тим, що у скорботі перебувають - мужність і добродушність; тим, що мають радість - стриманість, а всім нам - дух розуму, благочестя, милосердя, смиренності, чистоти і правди.

Владичице Пресвята, змилосярдся над немічними людьми Твоїми: розпорошених збери, заблудлих на істинний шлях направ, старих підтримай, дітей виховай, юних у цнотливості настав, дітей виховай з великого милосердя Свого заступайся за всіх нас, піднеси нас із безодні гріховної і просвіти наші очі сердечні, щоб бачити нам спасіння . Будь милостивою до нас тут, і на Сташному Суді Сина Господа Бога, Спасителя душ наших донеси.

Всемилостива Владичице, Мати Божаі всю надію на Тебе покладаємо, тому збережи і захисти нас під Покровом Твоїм нині й повсякчас, і навіки віків. Амінь.

Улашківська чудотворна ікона Божої Матері

За народними переказами історія Улашківської чудотворної ікони Пресвятої Богородиці сягає першої половини XVII століття. Зокрема, в них говориться, що з Божої ласки і за заступництвом Пресвятої Богородиці, армія Речі Посполитої під проводом гетьмана литовського Яна Ходкевича та гетьмана Війська Запорізького Петра Конашевича-Сагайдачного здобула історичну перемогу під Хотиним над 160 тисячним турецьким військом султана Османа II (1621) та, очолювана коронним гетьманом Яном Собеським – над 65 тисячною турецькою армією під командуванням Хусейна-паші (1673).

Про численні чудодійні зцілення й охорону жителів Галицького Поділля в часи лихоліття – набігів ординців на села і міста цього краю – свідчать записи монастирського літопису. Монастир неодноразово потерпав від бусурман – був зруйнований і пограбований. Однак, ікона Пресвятої Богородиці чудом залишалася непошкодженою.

Спершу, вона знаходилася у церкві Різдва Пресвятої Богородиці, де вірні не раз благали у молитвах Матір Божу, щоб Вона оберігала їх від татар. Мешканці краю, в час тривоги, терпіння,

нападу на наші землі татаро-турецьких завойовників, завжди припадали з молитвою до цієї ікони Божої Матері і отримували полегшення, набиралися сил, щоб не зламатися, не впасти у відчай, а вистояти й оборонити рідний край.

1740 року монастир знову пограбували. На цей раз не бусурмани, а російські війська під командуванням генерала Мініха. Вивезли усе цінне церковне майно – рукописи, книги і навіть ікони, в тому числі, й чудотворну ікону Пресвятої Богородиці. Однак, вона не пропала безслідно. Ймовірно, що в російських військових її викупив Симеон Рациборський. Згодом, більше аніж через два десятиліття, вона знову повернулася в Улашківський монастир. Восени 1765 саме цю ікону Пресвятої Богородиці передала отцям василіянам побожна українська родина Добринських-Рациборських.

Митрополит Лев Шептицький, отримавши від церковної комісії відповідне подання, складене на підставі стверджених під присягою зізнань очевидців благодатних дійств цієї ікони Божої Матері, а також фактів неодноразового порятунку життя вірних в часи набігів на край ординців, своєю Грамотою від 4 жовтня 1773 року проголосив Улашківську ікону Божої Матері чудотворною. 1774 року стараннями ченців обителі й на численні жертви побожних краян, для чудотворної ікони Пресвятої Богородиці було виготовлено срібні позолочені шати.

1868 року її перенесли зі старої монастирської церкви до новозбудованого храму Різдва Пресвятої Богородиці. Улашківський василіанський монастир зі Святиною – Чудотворною іконою Пресвятої Богородиці в монастирській церкві, став, окрім Зарваниці, одним із найбільших відпустових місць усього Галицького Поділля. Прочани тисячами наповнювали цю обитель у відпустові дні, особливо в день святого Івана Предтечі. В часи комуністичного режиму в Україні Улашківська чернеча обитель була ліквідована, а монастирська церква була занедбана. Чудотворна ікона Пресвятої Богородиці збереглася в улашківській парохіяльній церкві.

З вересня 2002 року по квітень 2003 року ікона перебувала на реставрації у Львові. 16 відсотків пошкодженої площі образа було відреставровано.

Монастирська церква Улашківської обителі Отців Василіян у 2009 р. була піднесена до статусу базиліки, яка відтепер духовно споріднена з папською базилікою Святої Марії Більшої (Santa Maria Maggiore) у Римі.

МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ ПРОСЛАВЛЕНОЇ В ІКОНІ УЛАШКІВСЬКІЙ

Пресвята Богородице - Мати Божа і Мати наша, прославлена в прекрасному чудотворному Улашківському Образі цієї чернечої обителі.

Під Твою милість припадаємо, Богородице Діво. Молитов наших в час журби не відкинь, але з бід визволяй нас, єдина Чиста і Благословенна. Пресвята Богородице, спаси нас!

Під Твою милість припадаємо, Богородице Діво. Милосердя двері відкрий нам, Благословенна Богородице, щоб ми, на Тебе надіючись, не загинули, а від усякого лиха Тобою визволилися. Бо Ти еси спасіння роду християнського.

Під Твою милість припадаємо, Богородице Діво Заступнице християн усердна, молитвеннице до Творця надійна, не відкинь моління грішників, але поспішися як Благая на поміч нам, що з вірою звиваємо до Тебе: поспішися на молитву і скоро прийди на благання, бо Ти заступаєшся завжди за тих, що возвеличують Тебе, Богородице.

Молися за нас, о Пресвята Божа Мати!

Загаєцька ікона божої матері

Загаєцька ікона божої матері

Загаєцький чоловічий монастир Тернопільської області

Головна святиня храму — Загаєцька чудотворна ікона Божої Матері, яку в народі назвали Всемилолюбивою. Це — родова реліквія панів Ярмолинських. Пам'ять

Чудотворна ікона була знайдена в лісі матір'ю засновницею монастиря православної поміщиці Ірини Ярмолинської в XVI ст. У 1749 р. власник міста Шумська Стефан Ярмолинський подарував монастирю ікону Божої Матері, яка пізніше стала називатися Загаєцькою Всемилолюбивою.

На превеликий жаль в 2005 році святиню було зухвало викрадено з обителі, збереглася точна копія цієї ікони (XIX ст.). Перед іконою люди отримують незримую допомогу Божої Матері в різних життєвих потребах. Пам'ять її святкується в першу неділю після Успіння Пресвятої Богородиці.

Як я зцілилася біля «Всемилолюбивої» ікони Богоматері

Вінничанка Тетяна, прихожанка храму свт. Луки, розповіла свою історію зцілення після молитов біля ікони Божої Матері «Всемилолюбивої» із Загаєцького чоловічого монастиря Тернопільської області. Влітку 2010 року святиня майже місяць перебувала у Вінниці.

— Згадую про диво, яке явив Господь молитвами Пресвятої Богородиці, і душа наповнюється великою вдячністю і радістю. Серце підказує, що і угодник Божий святий Іоанн Милостивий своїми святими молитвами допоміг моєму зціленню. Він чує усіх, хто благає Божої допомоги, особливо у монастирі, який носить його ім'я і в якому відбулася велика милість Господня.

11 вересня 2008 року на кордоні Житомирської та Вінницької областей я потрапила в аварію. Дивом ми залишилися живі, адже в авто, крім трьох дорослих, було троє малолітніх дітей. Найменше, півторарічне немовлятко, спало у мене на руках. І хоча я досі не пам'ятаю усіх обставин пригоди через отримані травми мозку і хребта, та щиро радію з того, що малюк взагалі не постраждав. Слава Богу! Під час аварії він спав, а прокинувся, коли ми обоє лежали на землі. Нас викинуло з автомобіля під час багаторазового перекидання. Коли його покликала мама, він, вставши на ніжки, побіг до неї.

Мені довелося довго лікуватися. Нестерпний біль голови через забій мозку і компресійні переломи у хребті завдавали невимовних страждань. За дев'ять місяців лікування позаду залишилися 5 різних медзакладів, де мене лікували. Звичайно, лікарі багато зробили для мого фізичного зцілення. Але біль у спині щоразу збільшувався по мірі навантаження на хребет і я не

могла стояти більше як півгодини. Руки сильно набрякали і німіли, м'язи спини спазмували, невимовно боліли і пекли. Щойно починала боліти голова, як біль одразу поширювався на хребет, і навпаки. Змучившись від страждань, незважаючи на категоричні заперечення лікарів щодо дальніх подорожей, я наважилась поїхати до Матінки Божої у Почаїв.

Господи, думала, як же я витримаю триденну подорож? А у храмі – там же ні присісти, ні прилягти. Але ж так хочеться вистояти службу, прикlastися до святих преподобних Іова і Амфілохія Почаївських, до чудотворних ікон Пресвятої Богородиці, де знайшли зцілення багато людей.

Там, у Почаївській лаврі, на вечірній службі ми, вінницькі паломники, посповідалися, а пізно ввечері поїхали до Кременецького Богоявленського монастиря, де нас нагодували і прихистили на ночівлю. Наступного дня, 5 липня 2009 року, з першими променями сонця ми поїхали у монастир святиителя Іоанна Милостивого в село Малі Загайці Шумського району Тернопільської області. Про нього, на жаль, мало хто знає, хоч знаходиться він неподалік, кілометрах в 50-ти від усім відомого Почаєва. А виною тому є погана дорога. У негоду не добратися. Але ж якби люди знали – пішки йшли б!

Звичайно, вистояти службу мені було боляче, але добрі люди, які їхали зі мною в автобусі, були небайдужими, допомагали. Поки добралися до Малих Загайців, у дорозі добряче протрусило, і я вже думала: Господи, як добре, що в монастирі святиителя Іоанна Милостивого є лавки, де можна буде присісти, бо вже не вистою служби. До аварії я двічі їздила до цього монастиря, але й у думці тоді не мала, що він стане мені таким дорогим місцем.

На Літургії після Святого Причастя я стала навпроти ікони Пресвятої Богородиці, тієї самої, Загаєцької, яку з любов'ю називають «Всемилоствійша». Важкий тягар болю зігнув мою спину, але, незважаючи на нього, з вірою і любов'ю я благала Матінку Божу про допомогу. І ось диво, о Господи! Слава Тобі! Весь тягар болю і страждань враз зняли з моїх плечей. Стало легко і радісно, наче ніколи нічого не боліло. Такий тихий спокій огорнув душу. Слава Тобі, Господи! Матінко Божа, дякую Тобі!

По обіді того дня вся група вінницьких паломників разом з ігуменом монастиря о. Геронтієм поїхали на скит святого Іоасафа Белгородського, розташованого у п'яти кілометрах. Вірніше, на те місце, що від нього залишилося. Турботливі руки і серця монахів й послушників обителі не забувають того святого місця. В обіймах багатолітніх високих смerek, під рясним покровом зеленого барвінку залишились лише три могили, в яких покояться старець Єпіфаній та убієнні у 1943 році фашистами монахи і паломники. За часів радянської влади храм був повністю зруйнований. Та на місці престолу ченці разом з місцевими жителями звели невеличку дерев'яну капличку.

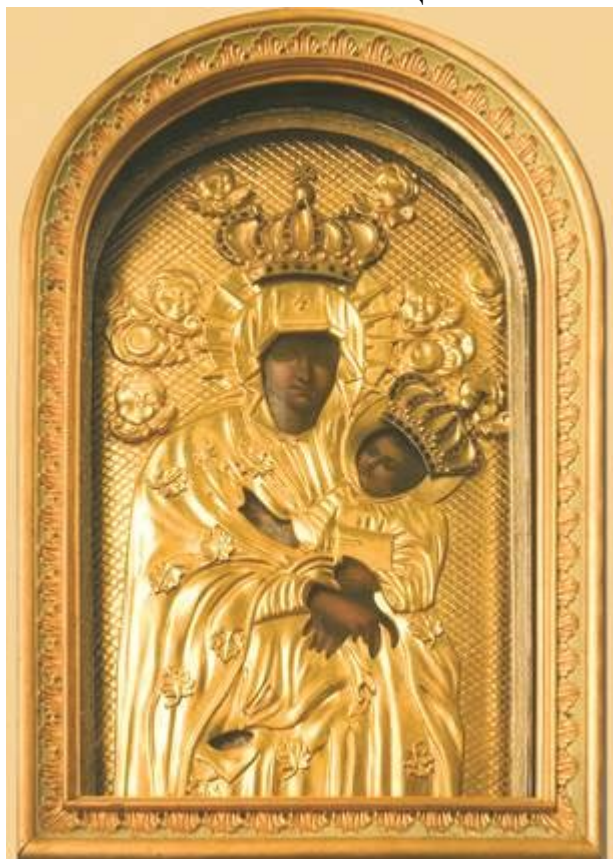
Дізнавшись, що будемо їхати по бездоріжжю, полем, лісом, вирішила не сідати у вантажівку, якою їхала більша частина прочан. Сіла в авто «РАФ», за кермом якого був сам ігумен Геронтій. Лише йому могла довіритись у своїй немочі. Проте вибоїни та ями так трусили маленьким автомобілем, що ми ледь втримувалися. Схопившись за поручні, думала про одне: як уберегти хребет, який щойно милістю Божою був зцілений. Але, приїхавши до скита, де батюшка Геронтій відправив панахиду, і потім, повернувшись до монастиря, того виснажливого фізичного болю я більше не відчувала. Воістину, Господь показав Свою милість, силу, любов...

Тільки тоді, коли повернулися в обитель, розповіла батюшці Геронтію про моє зцілення біля Загаєцької чудотворної ікони Пресвятої Богородиці, яку і я тепер з любов'ю називаю «Всемилоствійшою».

Та дива Господні не завершуються. Тепер чудотворна ікона Пресвятої Богородиці перебуває у Вінниці, у нашому храмі, щоб допомогти, зцілити, врятувати. Слава Тобі, Боже!

Бережанська ікона Пресвятої Богородиці

ХРАМ ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ

Відпуст на Пресвятої Тройці м. Бережани
Чудотворну ікону Бережанської Богородиці, яка на сьогодні зберігається у храмі Пресвятої Трійці. Її, як дарунок від Папи Римського, привіз до Бережан шляхтич Олександр Синявський на початку XVI ст. Вона є однією з найстарших пам'яток візантійського іконопису Галичини.

Ікона Матері Божої Бережанської прославилася багатьма чудами, — вона дарувала оздоровлення та ласки людьми, які зверталися до неї у молитві, тому була обвішана різного роду вотами: намистом із перлин та коралів, золотими і срібними перснями, ланцюжками, виробами з срібла у формі ніг, рук і сердець.

В скарбниці біля ікони містилося 39 вот. Найстаріший з них — срібне серце, датується 1567 роком. Проте багато з них, зокрема вироблених із золота, не збереглися.

Ікона разом із вотами спочатку зберігалася у каплиці замку Синявських, а 23 листопада 1831 року її урочисто перенесли до Церкви Пресвятої Трійці, де вона знаходиться по сьогодні.

У храмі Пресвятої Трійці, як інформує прес-служба Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ, також

зберігаються фрагменти мощей (частина кістки руки) Івана Хрестителя, перша письмова згадка про які датується XVII ст.

Владика Василь (Семенюк), єпарх Тернопільсько-Зборівський, благословив долучити Бережани до каталогу паломницьких відпустових місць єпархії, що готується робочою групою проекту «Патріарший паломницький центр».

В 2008 р. Папа Бенедикт XVI видав грамоту про відновлення відпустів до чудотворної ікони Бережанської.

МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ БЕРЕЖАНСЬКОЇ

Пречиста Діво, Богородице, надіє всіх християн, які живуть на землі! Не відвертайся від мене, грішного (ої), бо я непохитно надіюся на Твоє Милосердя.

Найсвятіша Мати Божа в прекрасному чудотворному Бережанському образі, хорони мене, допомагай мені, щоб я жив(ла) в святості, а в потребі моїй, особливо в тій, з якою приступаю до Тебе (...висловити своє намірення) вислухай мене, молитвою моєю до Тебе не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ наших, донеси.

Пречудна Бережанська Божа Мати, скількох Ти вже потішила, скільки сліз витерла тим, які перед образом шукали потіхи і знайшли її? Отож і я приходжу зі своєю проською... (намірення) вислухай мене, молитвою моєю до Тебе не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ наших, донеси.

Пресвята Богородице в чудотворному Бережанському образі, звертаюся до Тебе з тим всім, що мені докучає, в моїх потребах духовних допоможи, порятуй і потіш мене особливо в тій моїй так

вожній справі... (намірення), вислухай мене, молитвою моєю до Тебе не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ наших, донеси.

Пречиста Діво Маріє в чудотворному Твоєму Бережанському образі, Мати наша, у Твоїх стіп із серцем сокрушеним і смиреним складаю свої провини. Випроси для мене у Свого Сина милосердя і прощення, випроси мені, помимо моєї невдячності, т уласку... (намірення), про яку прошу. Молитвою моєю до Тебе не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ наших, донеси.

Наймиліша в чудотворному образі Бережанська Божа Мати, Ти найбільша по Бозі моя потіха і розрада, бо не маю іншої помочі, окрім Тебе, ані іншої заступниці, ані благої утішительниці, лише Тебе, Богородице.

Пречиста Діво, Богородице, припадаю в покорі до Владичице, мої тяжкі духовні й тілесні рани, не допусти, щоб зло перемогло в мені, і Твоїми Материнськими молитвами прихили до мене Милість Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, Спасителя душ наших. Нехай славиться Пречисте Імя Твоє на віки вічні. Амінь.

Савелівська чудотворна ікона Божої Матері

Савелівка - село Монастириського району Тернопільської області. Розташоване на сході району. До 1947 називалося Савалуски. Підпорядковане Олешівській сільраді.

Перші відомості про чудотворні діяння цієї ікони Пресвятої Богородиці сягають другої половини XIX ст. Одного разу у лісі при дорозі, яка вела з с. Ковалівка до с. Савалуски (тепер с. Савелівка), місцевий дідич побачив на дубі біля джерельця саяво, в контурах якого виднілося зображення Пресвятої Богородиці. На місці з'яви Пресвятої Богородиці громадою села було споруджено невеличку капличку. З часом у с.

Савелівка при Чудотворній іконі почали відбуватися велелюдні відпусти.

Дідич, якому з'явилася Пречиста Діва, вирішив значну частину свого маєтку пожертвувати на побудову нової церкви в с. Савалуски. У ній і мали помістити чудотворну ікону зображення Пресвятої Богородиці. Йому не вдалося цього здійснити. На кошти, залишені ним, мешканці села побудували діючу Савелівську церкву, але значно меншу за розміром від тієї, яка була задумана.

У 1873 р. Святійший Отець Папа Римський Пій IX проголосив Савалуски відпустовим місцем. Лише у 1878 р. було збудовано сучасну муровану церкву. Протягом десятиліть на молитву до Богородиці у свято Преображення Господнього стікався народ із багатьох місцевостей Західної України.

У 1950 р. радянська атеїстична влада заборонила людям організувати і відвідувати відпусти в с. Савалуски. Більше того, владою в 1950 р. було закрито й церкву із заборонено богослужіння у ній. Лише у 1989 р. двері святині знову відкрилися для прихожан. Нині храм перебуває в юрисдикції УГКЦ.

Протягом багатьох десятиліть селян не покидала ідея побудови Хресної Дороги від джерела до церкви. У 1989р. на місці джерела була побудована маленька капличка і встановлено хрест. І тільки у 2003р. церковний

комітет храму св.Івана Хрестителя зумів згуртувати громаду села, яка під керівництвом пароха о.Олега Червака розпочала роботи з побудови Хресної Дороги, що були завершені у 2004р. Саме з його ініціативи івано-франківські фахівці виготовили копію з оригіналу образу Богоматері, який є запрестольною іконою. У першу неділю травня 2004р. образ було освячено за участю багатьох священників Монастириського району. При великій кількості людей з навколишніх сіл і міста Монастириська, було відправлено молебень

на місці з'яви Богородиці. А з другої неділі травня цього ж року, у День Матері, копія Чудотворної ікони почала подорож церквами деканату.

Уже більше століття Савелівська ікона Матері Божої славиться своїми чудами. Чимало фактів свідчить про те, що люди, молячись до Пресвятої Богородиці, отримують численні ласки духовного і фізичного зцілення, зокрема, чуда оздоровлення.

Чудотворний образ Угринської Матері Божої на Чортківщині

З пагорба на південь від Чорткова видно як у видолинку розкинулося село Уринь, що гніздиться на березі Серету, оповите чудовою природою і багатими землями. Коли дивишся на нього вперше, то здається, що на нього зійшла Божа благодать. А коли знайомишся з історією, людьми, то все більше переконуєшся, що це справді так. На переконання більшості селян ними справді опікується чудотворний образ Божої Матері „Неутомима поміч”, що зберігається у місцевій церкві Успіння Пресвятої Богородиці.

Про появу цього образу існує легенда. На пагорбі між Угринем і Чортковом в панівні часи стояв Богородичний монастир, а поселення навколо нього називалося Богородичним. Давні ікони з того монастиря зберігаються у церкві в Угрині та образ Божої Матері „Неутомима поміч” до них не належить. Якось подорожні побачили його на тому місці, де був монастир. Забрали до Чорткова, але наступного дня він знову ж лишився на тому ж місці. Забрали до Угриня – там і залишився. Із записів у церковних книгах можна довідатися що першою в селі була дерев'яна церква св. Варвари. До неї і занесли чудотворний образ. Коли споруда храму згоріла, ікону якимось дивом вдалося врятувати. З часом вона знайшла притулок у новозбудованій церкві св.Параскевії. записи свідчать, що на той час, з 1785 по 1813 рік на парафії служив о.Василій Саранчуцький, а з 1813 по 1853 – отець Вікентій Лисенький. У 1855 році парохом став о.Омелян Брилінський. Він і його дружина Ганна присвятили своє життя будівництву нового кам'яного храму Успіння Пресвятої Богородиці, яке завершили 1870 року. У церкві в горі над престолом і вмонтували чудотворний образ. Стосовно місця розташування теж існує переказ, ніби спочатку його розмістили зліва од престолу, але по склі образу потекли сльози, перенесли на право – теж саме. І лише коли влаштували його у стіну посередині, скло залишилося незмінним. У минулому і в наш час у дні великого посту лице Богородиці сумнішає і по склі течуть сльози.

Увесь образ зроблений рельєфно і під золото. Ніхто не знає, з якого матеріалу він зроблений, бо не наважується експериментувати. Лише обличчя, руки та ноги намальовані фарбами.

Час від часу образ висвітлюється. Того феномену ще нікому не вдалося розгадати. Якось прадіди зняли потемнілу ікону, упакували в солому і возом повезли до Львова на реставрацію. Коли художник торкнувся пензлем ікони, то фарба наче згорала на ньому. Після чергової невдалої спроби він відмовився від роботи, порадивши селянам повертатися додому. Коли люди прибули до Угриня, то були вражені тим, що поки ікона перебувала в дорозі, село охопила засуха.

У церкві Успіння Пресвятої Богородиці урочисто і затишно. Люди в селі горнутья до Божого храму. Коли заходиш туди, то образ Божої Матері одразу впадає у вічі. А над ним на тлі півкруглого віконечка, в обрамленні сонця сяє тризуб. Він залишається тут від 1870 року, тобто з часу побудови церкви. І ніхто не посмів зачепити його – ні поляки, ні совіти. Це Божа Матір вберегла національну святиню.

У церковних записах та переказах залишаються вражаючі свідчення про зцілення біля стіп Угринської Богоматері від багатьох недуг. Цікаво, що цю чудотворну ікону свого часу коронував митрополит Йосип Сембратович. Люди в різний спосіб дякували своїй Небесній неньці та Покровительці – жертвували свої найщиріші молитви і коштовності. Перед чудотворним образом ще сьогодні можна побачити два великі золоті дукати 1627 і 1804 років, два золотих хрестики, ланцюжки, срібні речі – чотири серця, гравіроване погруддя жінки, око тощо.

Чудотворна ікона Богоматері знаходиться за кілька кілометрів від районного центру. Провідати її і схилитися перед нею у щирій молитві – велика духовна відрода.

Ратищівська чудотворна ікона Пресвятої Богородиці

За народним переказами перші пам'ятні серед місцевих жителів оповіді про ікону сягають того часу коли на українські землі часто здійснювали набіги татари. Через Тернопільщину проходив т. зв. Чорний шлях яким татаро-турецькі орди не один раз здійснювали свої набіги на Галичину.

Особливо руйнівним були набіги у 1508 р. і 1575 р. Під час одного із таких набігів вороги спалили Тернопіль і навколишні села. Зазнало нападу і с. Ратищі, але його жителі попереджені про небезпеку встигли захватись в лісі. Село мало постраждало. Але сусіднє с. Залізці татари спалили дотла. Згоріла й церква. Яким було здивування селян коли на ранок на пагорбі неподалік села, на розлогій липі вони побачили Образ Божої Матері із церкви с. Залізці. Ніхто його з цього місця не міг забрати, хоча селянами робилися спроби перенести його до своєї дерев'яної церкви.

Тоді на сільському сході вирішили на місці з'яви Образу Пресвятої Богородиці збудувати церкву Успіння Пресвятої Богородиці, куди й перенесли ікону. Церква декілька разів була

зруйнована, але ікона завжди залишалася непошкодженою. Зрозуміло переживши не одне лихоліття сама ікона не могла не зазнати нищення, тому зібравши на пожертвування великі кошти селяни замовили художнику із Львова достовірну копію ікони.

Століттями звідусіль- із навколишніх сіл і дальших країв до с. Ратищі на празник Успіння Пресвятої Богородиці з'їжджалося і приходило чимало народу, щоб взяти участь у тих Службах Божих, які тут відправлялися, щоб з вірою припасти до стіп Матері Божої у Ратиській чудотворній іконі. Про зцілення і ласки отримані в тут в щирих молитвах від Пресвятої Богородиці подячні жителі Ратищів і краю склали гарну величальну пісню про Ратиську чудотворна ікона Матері Божої.

Чудотворна ікона Пресвятої Богородиці в Підкамені

Час появи ікони в Підкаменському домініканському монастирі Походження Древа Хреста Господнього датується першою половиною XVII століття. У 1612 до Підкаменя прибули домініканські ченці, щоб після чергової руйнації монастиря знову розпочати будівництво храму та монастирських будівель. Тоді ж, монахи-домініканці принесли із собою образ Божої Матері із Дитям, намальований того ж року. Ікону в час небезпеки монахи не раз забирали із собою.

7 листопада 1676 домініканці знову привезли ікону до Підкаменя. А з 30-х років XVIII століття домініканцями було заведено спеціальну книгу, куди записували випадки зцілень та навернень, пов'язаних із чудотворною іконою Підкаменської Богородиці. Кожне зізнання перевіряла на правдивість спеціальна комісія, яка опитувала свідків, фіксувала час, місце. До сьогодні збереглася тільки незначна частина описів чуд, всі інші свідчення зникли

разом із архівом у першій половині XX століття.

Один із уцілілих записів свідчить: “...1702 року, в сам день Благовіщення, прибув сюди чоловік аж із Хорватії на ім'я Гавриїл Ведидович. Був незрячим, але завдяки вірі не побоявся довгої виснажливої дороги. Йшов із надією, що прозріє. І Марія винагородила бідного паломника – ще за 20 миль від Підкаменя чоловік побачив сніг, що танув...”

Підкаменську чудотворну ікону Пресвятої Богородиці урочисто коронували у 1725. Святіший Отець Папа Римський Венедикт XIII прислав для неї з Риму золоті освячені корони. Ікона мала також коштовні, майстерно виготовлені, шати. Після ліквідації монастиря, Підкаменська чудотворна ікона – через Кременець, Львів і Краків – потрапила до Вроцлава, де зберігається дотепер.

Сьогодні в Підкаменському монастирі Походження Древа Хреста Господнього знаходиться достовірна копія ікони.

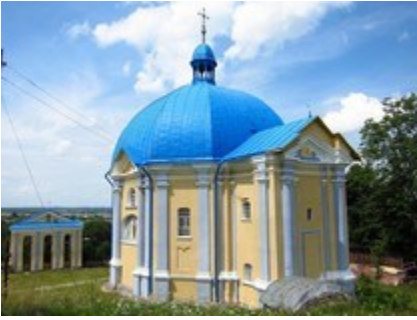
На честь Підкаменської чудотворної ікони було складено прекрасні величальні пісні. Народ її величав і величає «Пречиста Діва Мати Руського Краю».

Для довідки: http://istvolyn.info/index.php?option=com_content&view=article&id=3084:2012-10-22-07-26-21&catid=25

Неподалік монастиря Походження Древа Хреста Господнього у Підкамені, на східному схилі гори Рожниця розмістилася церква Святої Параскеви-мучениці П'ятниці. Будівництво каплиці пов'язане з явленням на цьому місці місцевому люду Пресв'ятої Богородиці.

Богоматір явилася прочанам села за набожність та вірність християнським традиціям. В знак подяки Богоматір залишила на схилі гори, на згадку про явлення, відбиток своєї стопи. В 1739 році, поблизу відбитку стопи, на схилі гори, неподалік монастиря, розпочалося будівництво каплиці Стіп Богородиці. Будівництво було завершено в 1741 році. Архітекторами храму є А.Кастеллі, та Ф.Каппоні. Храм є класичним взірцем західно-європейського бароко.

В західній традиції християнства, а також у греко-католиків каплиця нерідко є повноцінним храмом з вівтарем і можливістю релігійних відправ у ньому. Такою була збудована каплиця в Підкамені. Завдяки своїм великим розмірам капиця, з часом, стала використовуватися як храм і тепер є церквою Святої Параскеви П'ятниці. Після реставраційних робіт, що відбулися недавно, храм став окрасою села, отримав свій неповторний шарм.

Сам слідочок, залишений Пресвятою Богородицею в камені знаходиться в каплиці св. параскеви П'ятниці. Його при будівництві в 1739 році вмурували в стіну праворуч від входу, але за багато століть він потерся, оскільки камінь піщаний і залишилося лише місце, де він знаходився.

<http://uastudent.com/ansambl-dominikanskogo-monastyrja-v-pidkameni/>

Наступні звістки про монастир відносяться вже до 1464 р. — пов'язані із заснуванням замку та містечка Підкамінь. Тодішній власник цих місць шляхтич Цебровський запросив домініканців відновити чернече життя на горі Рожанець. На межі XV-XVI ст. тут було збудовано дерев'яну каплицю, яка стала відома як одне з місць, пов'язаних з видіннями Діви Марії. За переказами, каплиця була побудована над каменем, де залишився відбиток стопи Богородиці (як в Почаївській лаврі). Подробиці видіння Пресвятої Діви на горі Рожанець до нас не дійшли, проте відомо, що вже наприкінці XV ст. це місце почали вшановувати. Другий період в

історії Підкаменського монастиря завершився в 1519 р., коли під час чергового нападу татар містечко і монастир спалили вщент.

ЛАНІВЕЦЬКА чудотворна ікона Пресвятої Богородиці

(початок XIX ст.)

Капличку, в якій перебуває чудотворна ікона Пресвятої Богородиці, побудована була коштом і старанням селянина на прізвище Личак ще на початку XIX ст. Знаходиться ця капличка у с. Ланівці, у місцевості під назвою Підгора. Народний переказ розповідає, що цьому селянину у сні з'явилася Пречиста Діва Марія і сказала йому поставити над джерелом власним коштом капличку. Вражений об'явленням йому Матері Божої, Личак також придбав для каплички Образ Пресвятої Богородиці, замовивши його у зарваницьких монахів. Образ Пресвятої Богородиці на його прохання був намальований - відтворений монахом-художником саме так, як він бачив Її у сні. Також Мати Божа йому у сні особливо наголосила на тому, що вода із цього джерела буде надзвичайно помічною хворим на різні недуги.

Запам'яталися селянину і слова Пресвятої Богородиці, в яких вона наголошувала: якщо буде засуха чи тривалий час будуть йти проливні дощі, то необхідно прийти до каплички і навести порядок у ній. Тоді, відповідно стану погоди, або проливний дощ піде, або припиниться і стане сухо. Селяни неодноразово пересвідчилися у тому. Є чимало свідчень про такі факти. А ще народний переказ твердить, що Пресвята Богородиця наголосила на потребі злагоди віруючих. Вода у джерелі буде повноводна, як тільки в громаді буде мир і спокій, але як тільки будуть чвари і непорозуміння, вона у джерелі пропаде. І, дійсно, як тільки в громаді села сталися міжконфесійні незгоди-проблеми, вода із джерела зникла, як тільки дійшли згоди - вода одразу ж появилася.

Мати Божа, як твердять у своїх оповідях старожили, також заповіла Личаку ніколи не закривати капличку, щоб вона завжди була відкрита для усіх віруючих, щоб будь-хто і будь-коли міг би прийти до Неї за духовною поміччю... Щорічно на свято Положення Чесної Ризи Пресвятої Богородиці тут, як свідчать старожили і народні перекази, відбувалися величні відпусти.

Спроби закрити, знищити капличку чи забрати ікону в роки радянської атеїстичної влади завжди закінчувалися невдачами. Офіційно у 1946-1989 рр. капличка була закрита, але двері її ніколи не були закриті. Люди потайки приходили до ікони за духовним і фізичним зціленням.

Ремонт проведено у 2004-2009 рр.

Сьогодні до каплички приходять віруючі різних християнських конфесій, щоб припасти до стіп Пресвятої Богородиці, аби з глибокою вірою та твердою надією на благодатну допомогу звертатися до неї зі своїми проханнями. Перш за все просити злагоди серед християн.

МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ СТРАЖДАЛЬНОЇ В ЛАНОВЕЦЬКІЙ ЧУДОТВОРНІЙ ІКОНІ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, Маріє з приводу смутку, котрий огорнув Твоє наймилосердніше Серце в хвилину пророкування святого старця Симеона.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе, через Серце Твоє, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чеснот покори та страху Божого.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, Маріє з приводу тривоги, що пройняла Твоє наймилосердніше Серце, найніжніше, під час втечі до Єгипту і упродовж Твого перебування там.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе через Страждальне Серце Твоє, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чеснот щедрості до вбогих та дар побожності.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, О Мати Страждальна, Маріє, з приводу печалі, в якій перебувало Твоє наймилосердніше Серце, найтурботливіше, під час зникнення Дитятка Ісуса в Єрусалимі.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе через наймилосердніше Серце Твоє так журбою зацеміле, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чесноту чистоти і дар вміння жити.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, Маріє, з приводу жалю, що відчуло Твоє Серце, коли зустріло Ісуса з Хрестом на плечах.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе через наймилосердніше Серце Твоє, по-вне любові страждальної, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чесноту терпеливості та дар сили.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, Маріє, з приводу мучеництва, котре пережило мужнє Серце Твоє, таке співтерпляче.

О, найулюбленіша Мати, благаю Тебе через наймилосердніше Серце Твоє, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа чесноту поміркованості та дар доброї ради.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, нішому любові Ісуса, що завдала удару наймилосерднішому Серцю Твоєму.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе через наймилосердніше Серце Твоє пречисте, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чесноту любові до ближнього і дар розуму.

Богородице Діво...

Співчуваю Тобі, о Мати Страждальна, Маріє, з приводу удару, що витримало наймилосердніше Серце під час захоронення Ісуса.

О найулюбленіша Мати, благаю Тебе через наймилосердніше Серце Твоє, зрачене найтяжчим стражданням, випроси мені в Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, чесноту ревності та дар мудрості.

Богородице Діво...

ВИНЯТИНСЬКА чудотворна ікона Божої Матері. (друга половина XIX ст.)

Винятинська чудотворна ікона Пресвятої Богородиці

Історія відпусту Положення Чесної Ризи Пресвятої Богородиці каплички с. Винятинці має уже більш ніж столітню історію. 25 червня 1891 р., в ярі, де діти зазвичай пасли вівці, з'явилася Пречиста Діва Марія. Митрополичий Одинаріат, повідомлений про з'явлення одразу ж вислав 29 червня 1891 р. відповідну комісію, яку очолив о. Іосиф Гаванський, декан Заліщицький. Дана комісія під присягою опитала свідків об'явлення Пресвятої Богородиці, серед яких Микола Вовковський, Михайло Лаковий, Марія Лисовська, Микита Яворський, Іосафат Чорнейко, Юстина Зволковська, Данило Чорнейко, Ян Касперський, Варвара Гарапак, Марія Грабарчук, Параска Бабюк, Варвара Король, Катерина Якимович, Микола Зволковський. Антоніна Савицька з Юрямполья засвідчила що, коли на власні очі побачила Пречисту Діву Марію, то одразу ж виздоровіла від своєї тяжкої тривалої недуги. На місце об'явлення Пречистої Диви Марії сходилися і молилися люди. З часом почали, збирати пожертви, на які у 1896 р. вимурували невелику капличку Положення Ризи Пречистої Диви Марії. Цього ж року Святійший І Отець Папа Римський Лев XIII надав цій капличці повний відпуст. Від того часу з року в рік сюди приходило на багатолюдні відпусти чимало людей не тільки з навколишніх сіл і містечок, але й з

дальніх країв.

Релігійні журнали і газети першої половини XX ст. подають інформацію про присутність на відпусті у Винятинцях великих груп богомольців-паломників із Городенки, Снятина, Коломиї, Косова, Чорткова, Бучача та багатьох інших населених пунктів Західної України. Варто зауважити, що багатолюдні відпусти відбувалися без жодних обходів і процесій. Богомольці у тиші цього святого місця під покровом Ризи Пречистої Диви тільки гаряче молилися з численним духовенством. Капличка перебуває під юрисдикцією Української Автокефальної Православної Церкви.

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ НА ЧЕСТЬ ЇЇ ІКОНИ ВИНЯТИНСЬКОЇ

Пречиста Владичице Богородице, Мати Господа нашого Ісуса Христа, Спасителя душ наших, Надіє нашого спасіння!

Всемиловита Владичице, Діво Богородице, милістю Твоєю спаси й ризою Твоєю чесною захисти всіх християн.

Благословенна Богородице, Милосердя двері відкрий нам, щоб ми, на Тебе надіючись, не загинули, а від усякого лиха Тобою визволилися. Бо Ти еси спасіння роду християнського.

Всечесна Мати Божа, усю надію нашу на Тебе покладаємо, збережи нас під Покровом Твоїм. Бо не маємо іншої допомоги, не маємо іншої надії; окрім Тебе, Пречиста Діво.

Благословенна Богородице, зглянься милостиво на тих, що з вірою та любов'ю моляться та поклоняються до Пречистого Твого образу.

Всемилостива Мати Божа, цю щиросердечну молитву до Тебе від нас прийми, нею не погорди, її Ти прийми, до Сина Господа Бога, Спасителя душ Наших, донеси, щоб Він, зглянувшись над нашими гріхами, спас і помилював нас!

Пречиста Владичице, вияви на нас дивовижні милості Твої. Молимо Тебе смиренно: визволи нас від усякої скорботи, настав на шлях всякої добродієвності й благодіяння, спаси від спокус, бід та хвороб.

Всемилостива Богородице, з непохитною надією возносимо до Тебе нашу смиренну молитву! Не зневаж наших сліз та уповань, не забувай про нас протягом всього нашого життя, але завжди з нами перебувай.

Пресвята Владичице, Богородице! Зі страхом, вірою та любов'ю перед чудотворною Твою іконою припадаючи, молимо Тебе: не відверни лиця Твого від тих, що до Тебе прибігають. Ублагай, Милосердна Мати, Сина Божого, Господа Ісуса Христа Спасителя душ наших, щоб Він зберігав у мирі країну нашу та від невірства, ересей та розколу Свою Святу Церкву непорушно оберігав.

Всемилостива Богородице, даруй Нам Духа покаяння, смирення, чистоти думок, виправлення гріховного життя та звільнення від гріхів, щоб всі ми, з подякою оспівуючи велич Твою, сподобилися Небесного Царства і там зі всіма святими прославляли Отця і Сина, і Святого Духа. Амінь.

МОНАСТИРЕЦЬКА чудотворна ікона Пресвятої Богородиці. Богородиця Одигітрія.

(перша половина XVII ст.)

ХРАМ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ЖИВОТВОРЯЩОГО ХРЕСТА

Відпуст на ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ЖИВОТВОРЯЩОГО ХРЕСТА

с. Монастирок, Борщівський район

Чернеча обитель в Монастирку, без сумніву, заснована ще задовго до офіційного запровадження християнства на Русі. Згідно «Житія св. Кирила і Методія» ці християнські просвітителі послали місіонерів проповідувати християнське вчення на територію сучасних Закарпаття, Галичини і Поділля. Із того часу, тобто з другої половини IX ст., на цих українських землях з'являються як печерні такі рублені із дерева храми, водночас росте число християн в цих краях, ймовірно виникали й чернечі обителі.

Моравські монахи не тільки вели місіонерську діяльність, вони засновували на цих землях монастирі і наповняли їх ченцями місцевого покликання, щоб було кому продовжити їхню працю. Оселившись у мальовничому куточку Галицького Поділля, на лівому березі Серету, християнські ченці заснували тут в традиціях того часу, невеличкий монастир, облаштували келії. Це був скельний монастир з печерною церковицею каплицею.

Згодом, із офіційним запровадженням християнства, поруч збудували і дерев'яну церкву. Тут в тривозі і у вельми суворих умовах чернечого побуту проживало постійно декілька монахів. Тут вони терпеливо, широ, з вірою молилися до Всевишнього, біля ікони Пресвятої Богородиці благаючи у неї небесного заступництва селам і містам краю в час неодноразових татаро-турських нападів на українські землі. Під час одного з таких набігів, у 1530 році, дерев'яна церква згоріла, чудом уцілів тільки образ Божої Матері. Власне, на честь цієї дивом врятованої ікони й назвали відбудовану у 1560 році церкву - Успіння Пресвятої Богородиці.

Народна традиція наводить чимало фактів, які переконливо засвідчують, що першопчатки пошанування ікони Божої Матері в Монастирку, як чудотворної, сягають першої половини ст. Переповідають, що десь років триста тому, поруч, у печерному храмі невідомо звідки з'явився дерев'яний хрест. Монахи і священники вирішили перенести його у сусіднє село, однак він через кілька днів у чудесний спосіб пропав звідти і знову таки з'явився у Монастирку. Люди побачили у тому знамення Боже із тих пір стали назирати печерний храм на честь Воздвиження Чесного Животворного Хреста.

У часи польсько-турських воєн монастир дуже постраждав. А в період входження краю, на основі Бучацького договору 1672 р. до складу Туреччини (осідок пашалику тоді знаходився в Чорткові), монастир тимчасово припинив своє існування.

З Божої ласки, старанням улашковецьких василіан коштом Яна Потоцького у 1735 р. ця давня чернеча обитель була знову відновлена. Тоді ж була збудована й невелика дерев'яна церковиця. Але монастир був «без права» тобто без фундаційної грамоти. Великі пожертвування на розбудову монастиря надала українська шляхетна родина Сікиржинських. Власне, їх коштом і було у 1768 р. побудовано нову Хрестовоздвиженську церкву на місці дерев'яної, що згоріла.

Поступово, в останній чверті XVIII ст, настає розквіт обителі. Монастир в Монастирку стає одним із добре відомих чернечих осередків. При монастирі була невелика бібліотека, де зберігалося чимало цінних старовинних рукописів і стародруків. Ченцями монастиря завдякиїх душпастирській і місіонерській праці в краї вдалося на тривалий час уникати закриття монастиря.

Тут чернече життя проводили 5-6 монахів. На той час монастир був одним із добре відомих відпустових місць краю. Відпусти тут були масовими завдяки тому, що тут знаходилася Чудотворна ікона Божої Матері.

Внаслідок йосифінської реформи австрійського уряду чернечу обитель з часом було ліквідовано. Це сталося у 1788 р. Але із припиненням функціонування обителі релігійно - духовне життя тут не припинилося. У колишній монастирській церкві, бодай одну неділю в місяць, парафіяльним священиком правилася Служба Божа. На празник Воздвиження Чесного і Животворящого Хреста сюди й надалі приходило значне число богомольців з усієї окопиці на відпуст.

У Монастирку є традиція: від церкви до печерного храму тут прокладено так звану хресну дорогу (у землю вкопано 12 хрестів). Кожен хрест поставлений на честь однієї із родин села. А всього таких родин у поселенні - 12. Раз на рік сюди приїзджають родичі, вихідці з Монастирка, які тепер живуть по всій Україні, за її межами. Кожна родина прикрашає зеленню свій хрест. Тисяча людей із запаленими свічками проходять тією Хресною дорогою.

В основному прочани приїзджають у ніч з четверга на п'ятницю. Саме тоді відбуваються молитви, зцілення хворих. Люди позбуваються духовних недуг, отримують тілесні оздоровлення.

МОЛИТВА ДО БОЖОЇ МАТЕРІ В ЧЕСТЬ ЇЇ ІКОНИ В

С. МОНАСТИРКУ

О Пресвята Діво, Мати Сина Божого, Господа нашого Ісуса Христа, Спасителя душ наших, місця і святого храму цього Покровителька, всіх, що у гріхах, скорботі, бідах та хворобах перебувають, вірна Захиснице і Заступнице. Прийми молитву цю, яку я до Тебе возношу. І як колись грішником, який повсякденно багато перед благодатною Твоєю іконою молився, Ти не зневажила, але дарувала йому несподівану радість покаяння і щирими Своїми молитвами ублагала Сина Твого простити цього грішного та заблудлого, так і нині не відкинь молитву мою, і умоли Сина Божого і Твого, Господа нашого Ісуса Христа, Спасителя душ наших, щоб і всім нам, що з вірою та смиренням поклоняємось перед чудотворним Твоїм образом. Він зі Своєї Волі дарував несподівану радість: пастирям церковним - святе піклування про спасіння пастви; грішникам, які перебувають у безодні зла та пристрастей - постійне надомлення, покаяння і спасіння; тим, що перебувають в скорботі та сумі - втіху; тим, що перебувають в біді та озлобленні, - вивільнення з цих негараздів; малодушним і тим, що втратили надію, - надію і терпіння; тих, що в радості та достатку перебувають, - постійно дякувати Благодійнику Богу спонукає; тим, що у скруті перебувають, милосердя посилає; хворим та тяжко хворим, від яких відреклися лікарі, - несподіване зцілення та зміцнення; тим, що через хворобу втратили розум, - повернення і оновлення його; тим, що відходять до життя вічного, - пам'ятання про смерть, сокрушення серця та жаль за гріхи, тверезий розум та міну надію на Боже Милосердя.

О Владичице Пресвята! Змилосердься над всіма, що шанують Всечесне Ім'я Твоє, і всім всесильний Покров Твій та заступництво яви. Тих, що в благочесті, чистоті та достойно мужитті перебувають, до останнього їхнього дня у благості збережи! Злих добрими зроби! Заблудлих на шлях істинний настав, всякій їхній добрій і Сину Твоєму угодній справі сприймай. Всяку злу та богопротивну справу зруйнуй. Тим, що у розпачі й у складних та небезпечних обставинах перебувають, невидиму допомогу і надомлення з Небес пошли. Від спокус, принад та загибелі спаси. Від усіх злих людей та ворогів видимих і невидимих захисти і збережи. Тих, що наклепи та наругу зносять, невидиме виправдай. Наклепників та образників перед всіма викрий. Тим, що жорстоко між собою ворогують, несподіване примирення подай. І всім нам подай любов один до одного, мир, благочестя, здоров'я та довготу днів. Подружжя в любові та однодумності збережи. Те подружжя, що у ворожнечі та розділенні перебуває, втихомир і непорушним союзом любові

поєднай. Матерям, що народжують дітей, швидкі роди пошли. Дітей виховай. Юних благочестю навчи. Розум для сприйняття всякого корисного вчення їм відкрий. Страху Божого, стримання і працелюбності навчи. Від домашніх сварок та ворожнечі єдинокровних миром та любов'ю захисти. матернім сиротам будь Матір'ю, від всякого пороку та нечистоти відверни, а всякої благої і благоугодної справи навчи. Тих, що спокусилися і впали у гріх та нечистоту, від скверни гріха визволи із безодні загибелі виведи. Вдовам будь Утішителькою і Помічницею, а в старості-підтримкою. Від несподіваної смерті без покаяння всіх нас визволи, і всім християнського кінця життя нашого, безболісного, бездоганного, мирного, і доброї відповіді на Страшному суді Христовім даруй. Тих, що у вірі й покаянні від життя цього відійшли, з ангелами та святими жити сподоби. До всіх, хто несподівано упокоївся, Сина Твого бути милостивим ублажай. Всім спочилим, що не мають родичів, які б за їхнє упокоєння до Твого Сина молилися, Сама будь постійною і щирою Молитвинницею та Ходатайкою, щоб всі, які на Небі та на землі, знаючи Тебе, як непохитну і бездоганну Заступницю роду християнського, нині й повсякчас, і на віки віків. Амінь.

ЧОРТКІВСЬКА Чудотворна Божої Матері. (кінець XVI ст.)

КОСТЕЛ СВЯТОГО СТАНІСЛАВА

м. Чортків

Ця ікона протягом століть знаходилася в головному престолі костелу. Це є чудотворна ікона Матері Божої Розарії (св. Вервиці), опікунки полонених і поневолених.

Документальні факти засвідчують, що історія цієї ікони починається з Островні під Вітебськом, де вона була відома на кінець XV ст., як Островецька. Під час російсько-польської війни в 1634 р. домініканці вивезли Островецьку чудотворну ікону до Львова. Її помістили у костелі св. Магдалини. В цьому костелі протягом десяти років ікона прославилася 86 чудами.

У м. Чортків ікону привезли домініканці. Їм ікону подарував польський король Ян Казимир під час військового походу на Схід у 1663 р., свідченням чого є відповідний напис латинською мовою на іконі « Ян Казимир, король Польщі, був в Чорткові з чудотворним образом з Островні»

Чудотворна ікона Матері Божої Розарії була

протягом майже 300 років у великій пошані польського населення краю. Її прикрашали срібні корони і шати, а також численні воти, які свідчили про щедру Божу благодать, яка сходила при цій іконі на побожних прочан.

У 1945 р. відома свята римо-католицька реліквія була перевезена до Кракова, де її піддали консервації і реставрації. У вересні 1983 р. її встановили в каплиці Котовських костелу св. Яцка у м. Варшаві. Сьогодні в Чорткові в домініканському костелі св. Станіслава знаходиться майстерно виготовлена копія чудотворної ікони Матері Божої Розарії.

У 2002 році корону освятив Святійший Отець Іоан Павло II. Під час Урочистої Святої Меси корони на скроні Ісуса і Марії одягнув Архієпископ числав Мокшицький, Львівський Митрополит, який супроводжував цю урочисту подію.

Святу Месу разом із Львівським Митрополитом співслужили єпископ ординарій Луцької дієцезії Маркіян Трофім'як, єпископ Львівської Архідієце Малій, о. Дмитро Григоряк, Апостольський Адміністратор Бучацької єпархії) а та кож багато священиків Римсько-Католицької) Греко-Католицької та Православної Церков.

Після Меси відбулася процесія вулицями Чорткова і Мати Божа Свята Розарія відвідала усі храми міста. Під час процесії люди молилися, співали і випрошували потрібні благодаті.

Прикрасити цю урочистість своїм співом приїхав хор з Римсько-католицької парафії Петра і Павла з Рівного.

МОЛИТВА ДО МАТЕРІ БОЖОЇ ЧОРТКІВСЬКОЇ

МАТИ БОЖА ЧОРТКІВСЬКА, Царице Святого Розарію! Споконвіків ушановують Тебе в цьому образі. Дорогоцінний дарунку короля Яна Казимира, обдаруй нас благодаттю Божою і дай нам спасіння. Опікунко й Захиснице землі мучеників, візьми під свою опіку люд, Тобі довірених. Переможна Володарко і Покорителько пекельних сил, проводи переможний бій із ворогами душі і тіла. Утішителько в кожній недолі, вислухай нас.

Царице Святого Розарію, що даєш нам троянди переміни терни наших страждань на квіти своєї підтримки.

О Ласкава, о Милостива, о солодка Діво маріє!

Амінь..

Чудотворна Острівська Божа Матір

За словами пароха с. Острова Тернопільського району о. Мирослава Богака спеціальної молитви до Чудотворної ікони Острівської Божої Матері не збереглося.

Чудотворна скульптура пресвятої Діви Марії Язловецької

Поява скульптури пресвятої Діви Марії Язловецької пов'язана з Марцеліною Даровською. Матінка Марцеліна у 1862 р. стала засновницею і першим керівником Згромадження Сестер Непорочного Зачаття у с. Язловець біля Бучача на Тернопільщині. Це була перша у цілій системі християнська школа-інтернат для дівчаток зі шляхетних католицьких родин. Вона розробила оригінальну методику виховання і навчання, яка давала добрі результати. Конгрегація швидко розвинулась. Її духовність полягає у шуканні Бога в істині та у виконанні Божої волі за взірцем Непорочної Діви Марії. Матінка Марцеліна

розробила оригінальну методику виховання і навчання, яка давала добрі результати. Конгрегація швидко розвинулась. Її духовність полягає у шуканні Бога в істині та у виконанні Божої волі за взірцем Непорочної Діви Марії.

Скульптуру Божої Матері Марцеліна Даровська замовила в у всесвітньо відомого професора скульптури з Академії святого Луки в Римі, Томаша-Оскара Сосновського 18 лютого 1882 року. Роботу скульптор виконав надхнено та швидко. Присвята Діва зображена майстром в ту хвилину, коли почула, що має породити Сина Божого. Вона сповнена відповідальності та ніжності. Духовність і впевненість, трепет і величність присутні в її постаті. Скульптуру було встановлено у монастирі сестер-непорочниць у Язловці. Згодом ця скульптура прославилась численними чудами оздоровлень, за молитвами вірян. Тому у 1937 році сестри та випускниці шкіл Згромадження Сестер Непорочного Зачаття Діви Марії зібрали підписи під зверненням до Святішого Отця, Папи Пія XI із проханням коронувати фігуру Матері Божої Язловецької. 9 липня 1939 року відбулася коронація фігури Непорочної Діви Марії. Урочисту Службу Божу у присутності 40 тисяч паломників провів примас Польщі Кардинал Август Хльонд, який поклав освячену діадему на голову фігури Матері Божої Язловецької.

Особливе заступництво

В історії християнства є країни і народи, які відчували свій тісний зв'язок з Богородицею. У їх числі, наприклад, Грузія — за переказами, ця земля випала Діві Марії за жеребом для проповіді, і Божа Матір назавжди обіцяла Грузії своє заступництво. На Афоні Богородиця вшановується

ігуменею Святої гори. У Західній Європі Вона іменувалася Королевою Польщі. А в середні віки Лівонія (частина Латвії) називалася «Тера Маріана» — земля Марії.

Але все-таки на Русі Богородицю вшановували особливо. Одна з перших церков в Києві — Десятинна, побудована ще при князеві Володимирі, була присвячена Богородиці (святу Успіння). У XII столітті князь Андрій Боголюбський навіть ввів в церковний календар нове свято — Покров Пресвятої Богородиці, офіційно позначивши тим самим ідею заступництва Божої Матері Русі. За десять століть християнської культури написано безліч гімнів Божій Матері і створена численна кількість ікон, багато з яких прославилися як чудотворні, велика кількість із них були свідками і учасниками нашої історії. Яскравий тому приклад — Володимирська ікона Богородиці, яка супроводжувала Русь впродовж всієї її історії.

Ікона на Русі була і образом, до якого зверталися з молитвою, і книгою, за допомогою якої навчалися основ віри, і святинею, і головним багатством, яке передавали в спадок з покоління в покоління. Велика кількість ікон в церквах і будинках віруючих до цього дня дивує іноземців. Ікони Богородиці тим більше улюблені, що Її образ, близький народній душі, здається доступніший, йому відкривається серце.

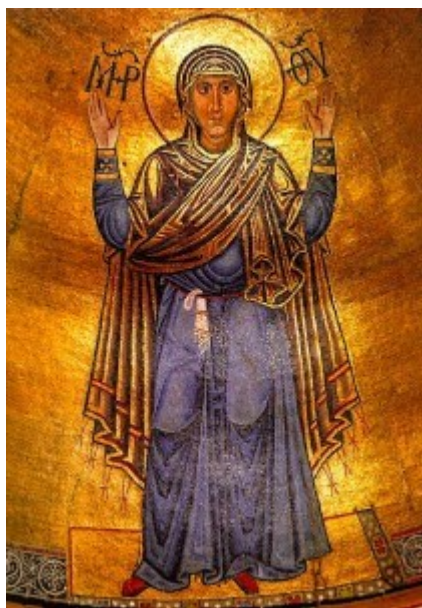
І при всій доступності цього образу кращі ікони містять глибокий богословський зміст. Образ Богородиці сам по собі такий глибокий, що богородичні ікони виявляються однаково близькі і простій безграмотній жінці, яка в любові своїй до Матері Божої приймає кожну богородичну ікону за самостійну особу, і інтелектуалові-богословові, що вбачає навіть в найпростіших канонічних образах складний підтекст.

Точна навігація

Вчення Церкви про Богоматір засноване перш за все на таємниці Боговтілення. Через іконописний образ Богородиці розкривається глибина боголюдських стосунків. Діва Марія дала життя Богові в Його людській природі — творіння вмістило Творця, і через це прийшло спасіння до Неї і до всього людського роду. Христоцентричність ікон Богородиці — також і вірна навігація, яка допомагає розібратися в морі різних іконографій. На більшості ікон Божої Матері Вона зображена з Младенцем. Їх стосунки, представлені на іконі, можна розділити за трьома

християнськими чеснотами — віра, надія, любов — і так запам'ятати типи іконографії. Отже:

Віра – іконографія, що отримала назву Знамення або Оранта. Богородиця представлена із здійнятими до неба руками, на Її грудях розташований медальйон (або сфера) із зображенням Спаса Еммануїла. Медальйон символізує і небо, як обитель Бога, і лоно Богоматері, в якому втілюється Спаситель. Христос втілюється через Богородицю, Бог став людиною — в це ми віримо.

Спасителя. Младенець благословляє Матір, а в Її тримає згорнутий сувій — сказав про себе: «Я шлях, і

Надія – іконографія називається Одигитрія. На цих іконах Богородиця тримає Младенця Христа і на Нього показує рукою, направляючи тим самим увагу тих, що моляться до Христа правою рукою особи і всіх нас, в лівій руці символ Євангелія. Христос істина, і життя» (Ін. 14: 6),

а Богородиця Та, хто допомагає йти по цьому шляху, — вона наша ходатаїця, помічниця, наша надія.

Любов — іконографія Умеління або Елеуса — що «милує», як її називають греки. Це найбільш ліричний зі всіх типів іконографії, що відкриває сакральну сторону спілкування Матері Божої зі Своїм Сином. Іконографічна схема представляє фігури Богородиці і Младенця Христа, що пригорнулися один до одного лицями. Голова Діви Марії схилена до Сина, а Він обіймає Матір рукою за шию. У цій зворушливій композиції поміщена глибока богословська ідея: тут Богородиця представлена не тільки як Матір, що пестить Сина, але і як символ душі, що знаходиться в близькому спілкуванні, в любові з Богом.

У церковній поезії Богородиця величається «чеснійшу Херувим і славнійшу без порівняння Серафим», «Матір'ю Світла». Візантійська гімнографія з'єднала в собі риси пишної східної поезії і глибокої грецької метафорики. На Русі в тонкощі богослов'я тоді не дуже вникали, але шанування Богоматері

носило не менш високий і поетичний характер, чим у Візантії. Образ Богородиці знайшов риси Заступниці та Покровительки.

Четвертий тип іконографії Богородиці – акафістний – заснований на гімнографії. Її іконографічні схеми будуються за принципом ілюстрації того або іншого епітета, яким Богородиця величається в акафісті або інших творах. Прикладів ікон акафістних — велика кількість, і в більшості своїй це пізні іконографії, створені не раніше XVI – XVII століть, в той період, коли богословська думка втрачала свою глибину і оригінальність, і її напрям більш розливався по поверхні, ніж йшов углиб.

Першообраз

Існує передання про те, що найпершу ікону написав апостол Лука, причому є навіть така іконографія, де апостол пише, а Богородиця йому позує. У істориків в цьому є сумніви, але Передання виникло не на порожньому ґрунті. Ми знаємо з Нового Завіту, що апостол Лука був лікарем, освіченою людиною, про те, що він був художником, в Писанні не сказано, до того ж іконописання як традиція виникло не раніше IV століття. Але саме в Євангелії від Луки більше всього говориться про Богородицю, і саме апостол Лука створив для нас образ Богородиці. А оскільки Євангеліє в давнину називали словесною іконою, як і ікону називали живописним Євангелієм, то в цьому сенсі можна сказати, що апостол Лука був першим іконописцем, хоча прямо пензлик по дошці, швидше за все, не водив.

Існує ще один переказ про першообраз: коли святі апостоли Петро і Іоанн Богослов проповідували в Лідді, неподалік від Єрусалиму, там був споруджений для новонавернених храм. Прийшовши до Єрусалиму, апостоли просили Матір Божу відвідати і Своєю присутністю освятити та благословити храм. Пречиста Діва відповіла, що буде там з ними. І прийшовши в храм, апостоли побачили на одному з опорних стовпів чудової краси нерукотворний образ Пресвятої Богородиці. Ця ікона — Ліддської Божої Матері — вшановується до цих пір. У науковому співтоваристві найранішими зображеннями Богородиці вважаються жанрові сюжети з живопису катакомб — сцени Благовіщення (катакомби Приськіли II століття) і сцени Різдва Христового (катакомби святого Себестьяна III – IV століть). Але все це швидше протоікони,

перші ж ікони у сенсі цього слова з'являються тільки після Єфеського собору 431 року, де було затверджено вшанування Діви Марії як Богородиці.

Сліди історії

Як з чотирьох типів іконографії могли виникнути 700 різних ікон, кожна з яких володіє своєю індивідуальністю, але при цьому все ще підходить під опис свого типу? З перших грецьких ікон створювалися списки, вони розповсюдилися по всьому світу і «зажили» своїм життям. По молитвах віруючих перед цими іконами траплялися чудотворіння і зцілення, що і прагнули відобразити, зафіксувати наступні іконописці, роблячи нові списки. Вони хотіли «прив'язати» ікону до своєї місцевості, розповісти реальну історію перебування цієї конкретної ікони на їх землі.

Наприклад, третя рука у ікони «Троєручиця» додана святим Іоанном Дамаскіним на згадку про чудо, яке трапилося з ним самим. За часів іконоборства (VIII століття) за свої твори в захист ікон святий Іоанн був підданий страті за наказом Дамаського халіфа — йому відсікли праву руку. Він молився Богородиці перед її іконою, і Пречиста відновила відрубану руку, так що великий святий і далі міг славити Христа і Божу Матір в своїх писаннях. Потім на знак пошани ікону переписували вже з трьома руками, і ця іконографія закріпилася.

Але коні, запряжені в обоз грабіжники вирішили з рани на щоці Богородиці жаху, а в цей час їх монастир.

Рана, що кровоточить, на щоці «Іверської» — також свідомство іконоборчих часів, коли ікона піддалася нападу тих, що відкидали священні зображення: від удару списа з ікони потекла кров, що навело на нападаючих жах.

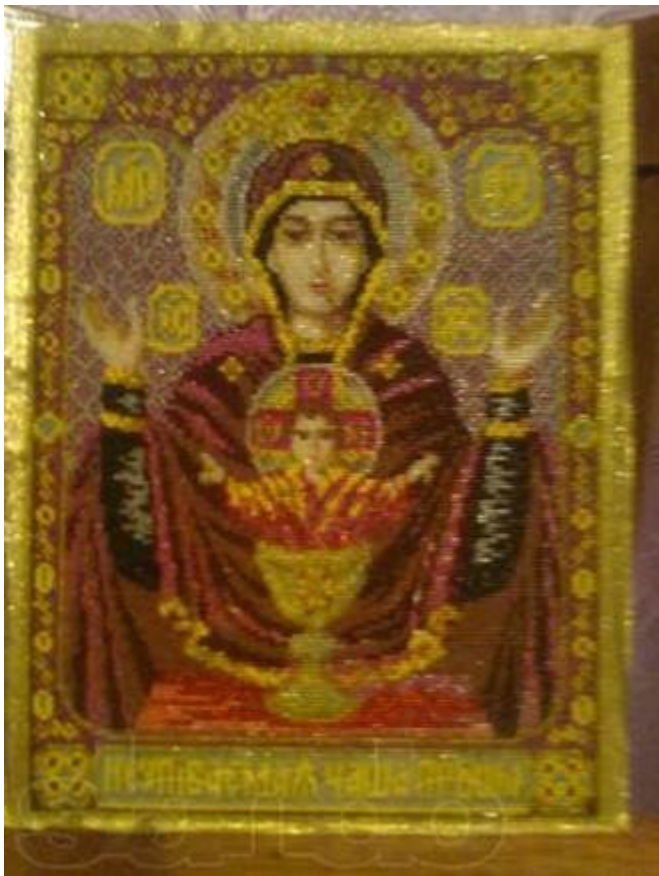

Таку ж рану можна бачити і на іконі «Ченстоховської», яка зазнала нападу в XV столітті: розбійники, що пограбували Ясногорський монастир, вивезли і ікону. з нагробованим, зупинилися; розлючені «покарати» ікону і вдарили по ній мечем — знову потекла кров. Святотатці завмерли від настигнули ченці і повернули святиню в

Сучасні Рубльови

Нові, прийняті Церквою іконографії надихнуті стародавніми зразками, але з розумом і серцем перероблені іконописцем в своїй інтерпретації. Якщо порівняти, наприклад, Рубльовську Володимирську ікону з оригіналом XII століття — то це абсолютно різні ікони, Володимирський образ XII століття — це аристократичний твір живопису того часу: якнайтонші нюанси, глибокий погляд, повний скорботи, який вас пронизує. Але у Рубльова Богородиця на того, що молиться зовсім не дивиться, вона ангельська, прозора, вона абсолютно в інших світах. Тут збережена іконографічна схема, ми дізнаємося, що це Володимирська ікона, але якщо їх співставити — побачимо, наскільки по-різному сприймали образ Богородиці грецький майстер XII століття і руський майстер XV століття.

Нова ікона повинна народитися зсередини Церкви, соборно. Не завжди нові ікони бувають бездоганні. Є дві основні помилки, які допускають багато сучасних іконописців: одні бездумно множать копії, не вкладаючи в них свій власний молитовний досвід і переживання, а інші, навпаки, пишуть абсолютно нові образи «від вітру голови своєї», аніскільки не озираючись на церковні традиції. Але разом з тим є сучасні майстри, які працюють дуже серйозно, творчо. З одного боку — канонічно, з іншого — відважно.

Один іконописець якось сказав, що ікона — це шлях, і вона сама тебе веде. Він зайнявся іконописом в 16 років, багато копіював в період учнівства, і перші його роботи були дуже скуті, але він писав, жив церковним життям, а потім взяв і написав чудотворну ікону «Неупіваєма чаша».

Цей образ зараз відомий у всьому світі. Це відтворена іконографія, яку написав наш сучасник Олександр Соколов. У її основу був покладений образ що колись існував в Серпуховському монастирі, але втрачений в двадцяті роки і від якого залишилися тільки списки і словесний опис. Всі думають, що це стародавня ікона, тому що вона чудотворна. Але є свої Рубльови і у наш час.